

חדש בקרבי

קן מלגות לחידושי תורה

ניסן
תשפ"א

גליון
61

מגדל גליון זה
24
עמודים

חדש!
קו הטלפון
של
'חדש בקרבי'
03-539-3040

בנשיאות
הרה"ג מרדכי יצהרי שליט"א

מיסודו של
ר' שלמה מדמון ז"ל

דבר המערכת

מ-ה-פ-כ-ה של גאולה

קרוב לשבע שנים של עשיה נמרצת נותנים את אותותיהם. זרעי ההשקעה שנבטו כבר מזמן, הצמיחו אילנות עם פירות משובחים. הפירות המעולים אשר יצא שמם למרחוק ומהווים כיום מודל לחיקוי הנים תוצאה מוחלטת של השקעה אינסופית - עד הפרטים הקטנים.

היום כבר כולם יודעים, כי לתוצר מושלם חייבים מערכת של **כותבים** לשם בדיקה אחר בדיקה כל פרט: מערכת של הגהות **לשוניות** עבור ניפוי אחר ניפוי; מערכת של **גרפיקה** בכדי לבצע שדרוג אחר שדרוג. רק כך ניתן להגיע ליצירה מושלמת זו.

כל חברי ושותפי מפעלי **'חדש בקרבי'** רואים בחוש את המהפך החזותי שעבר גיליון 'חדש בקרבי': הן ברמת הכותבים, הן ברמת התוכן, והן בחיבור המעשי של ציבור הקוראים עם מערכת הגיליון. היום כל שגריר יודע כי להתחבר ל'חדש בקרבי' זה לא רק משתלם בחופשה קסומה בחיק הטבע, אלא בעיקר להיות **שותף** לרעיון של הפצת תורה וזיכוי הרבים.

כחלק מרעיון ההתחברות נפתחה מערכת רביקויות ייעודית, שמטרתה להבעת דעותיכם, למסירת שמות לתפילה אצל ספר התורה המקודש, לתשובות למגוון מדורי הגיליון ועוד, כאשר המכנה המשותף לכולם מהותו **האפשרות להשמעת קולכם - קולנו, כי כל קול קובע.**

ככל שהקולות מן השטח יגברו, כך קולה של המסורת המפוארת של **יהדות תימן** ילך ויהדהד ברומה, בכל חלקי הארץ. ובדיוק בשביל זה אנו מחנכים אתכם **אתה, שמחזיק עכשיו גיליון זה!**

ככל שיתברר עוד ועוד מקומות תורה ותפילה, כך הד המסורת יהדהד למקום למרחוק. הד המסורת לא צריך לבוא לידי ביטוי רק בנוסח התפילה ובניגון השירה הקדושה, אלא בעיקר בהפצת התורה אשר נשתמרה בטהרה במשך אלפי שנים, בגידול של דור של יודעי ותופשי התורה לעמקה ולרחבה. דור של בינה!

על צעירי הצאן עלינו לטפס זרזיפי טל של עידוד, להרחבת תורתם וחיוזוקם. בדיוק לזה נוסדה מערכת **'צורבא מרבנן'** לגדיי הצאן, להעניק להם את תשתיות התורה במסכתות נזיקין ולפתוח להם שערי חכמה.

בעומדנו לפני חג החירות - זה הזמן של כולנו ליגאל, לצאת ממצב של קריאת הגיליון באופן פסיבי ומשקיעה בבוץ של אדישות, ולהפוך את עצמנו לשותפים נמרצים ואפקטיביים, מגיבים ומאיימים ברעיונות ומיזמים. כי מערכת חדש בקרבי קשובה, מחכה ומצפה לשיתוף פעולה נמרץ.

יחד נניף את דגל התורה, יחד ניצור חדוה של עשיה, יחד נפיץ את גיליון התורה בכל פינה. כי הקול שלכם חייב להישמע. ובכוונת שומע ומשמיע נתקע בשופר של גאולה, ובמושך היובל המה יעלו בהר: הר של עשיה, הר של יחד שבטי ישראל. נעשה ונצליח!

חג פסח כשר ושמח,
המערכת

הרה"ג אברהם אבידר שליט"א
דיין בית הדין הרבני בפתח תקוה

נס יציאת מצרים ממשיך עד ימינו

כטבעיים, מועשים אשר אין יד'ה גלויה בהם לעין כל, עלינו לראות ולהרגיש את השגחת הקב"ה עלינו.

ואמר על כך הגר"א וייס (הובא בהגדה של פסח כמוצא שלל רב עמ' רל"ו), שהמלה נס מתפרשת בשני אופנים. **(א) בלשון** בני אדם נס הוא פלא, כמאמרנו בתפילה 'על הניסים ועל הנפלאות'.

(ב) בלשון הכתוב 'נס' הוא דגל, וכמאמר הנביא ישעיה (י"ה, ג) 'כנשוא נס הרים תקעו'. וכן במאמר הנביא ירמיה (נ"א, י"ב) 'אל חומות בבל שאו נס'. וכן בתפילה 'ושא נס לקבץ גליותינו'. וכן בספר במדבר (כ"א, ח) 'ושם אותו על נס'. וראה פירוש רש"י שם: כלונס, גבוה לאות ולראיה, ע"ש.

ואינם שני פירושים מנוגדים, אלא שנים שהם אחד. שכן מדברי הרמב"ן למדנו, שתכלית ההנהגה הניסית היא לשמש כדגל על ההנהגה הטבעית. ומה דרכו של דגל? לסמל ולהפגין בעלות שלטון וריבונות על מדינה, עיר או מבצר עליו הוא מתנוסס. וכך על הנס לשמש דגל ולהפגין את שלטון הקב"ה על תבל ומלואה, כדברי הרמב"ן 'עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם'.

גולה נפלאה ועניין גדול יש בסיפור יציאת מצרים, וכפי שכתב רבי אלימלך מליז'ענסק בספרו 'נועם אלימלך' (פרשת בא י, ב): 'כשהקב"ה ברחמיו עושה נס לישראל פעם אחת ונוקם להם מאויביהם, אז נתעוררו הרחמים ומועיל אפילו לעתיד בכל דור ודור וישראל צריכה להניקם מאיזה שונא העומד עליהם להכבידם בעול שררה או מלך, אז הקב"ה עושה נקמה בו, כיון שכבר נתעוררו הרחמים בענין כזה. וזהו 'ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים'. וכשתספרו זאת, יכמרו אותם הרחמים וינקם לכם מאויביכם לבל יוכלו הָצַר לכם כלל'.

ולפי זה פירש הגאון רבי אברהם ווינפלד בספר לב אברהם (תהלים עמוד רפ"ח) את הפסוק בתהילים (ק"א, ד) 'זכר עשה לנפלאותיו, חנון ורחום השם'. כלומר הטעם שהקב"ה ציוה אותנו לעשות 'זכר לנפלאותיו', כגון במצות סיפור יציאת מצרים, הוא כדי לעורר חסדי ה', כי 'חנון ורחום השם' ורוצה להיטיב. וזו העצה לעורר רחמי ה'.

וכן כתב המהר"ל מפראג, שממה שראינו שעשה הקב"ה נוראות במצרים, ומאחר והקב"ה הוא נצחי,

וכמדין מועשו ונוראותיו הם נצחיים, הרי בודאי המועשים שעשה הקב"ה במצרים לא היו רק לזמן ההוא, אלא מקור לכל הגאולות שאנו ממתנינים להן. וזהו פירוש הפסוק 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו'. כלומר שכשהקב"ה עושה חסדו, הרי חסדו הוא לעולם ועד.

ואשר לפי זה כתב הגאון רבי יעקב מאיר פאדווא מבריסק בעל 'נטפי מים', שזה מה שרמז לנו התנא 'וחכמים אומרים ימי חיך - העולם הזה. כל ימי חיך - להביא לימות המשיח', שגאולת מצרים תשמש כדי להביא לימות המשיח (הובא בספר כמוצא שלל רב עמ' קל"א).

ובאופן אחר, הנה כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא) 'וכן כל כיוצא בהן, מצוות רבות זכר ליציאת מצרים, והכל להיות לנו בכל הדורות עדות במופתים שלא ישכחו מן הניסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים. אין בהם טבע ומנהגו של עולם'. ע"כ. הרי לנו שהניסים לא נעשו לישראל על מנת שימשו למקומם ושעתם בלבד, אלא להאיר לנו את הדרך בחשכת הגלות, ולהחדיר בליבנו הכרה ברורה שגם בזמנים ובעניינים הנראים לעינינו

האם יש סוף עדיין קרוע?

ועל כך יש משל נפלא (הובא בספר כמוצא שלל רב עמ' רל"ז), מועשה בנן ששאל את אביו לבילוי הסדר, לאחר ששמעו אותו מפליג בנס קריעת ים סוף, הלא הקב"ה ברא את הים, ואם כן מה חידוש יש במה שהוא יכול לבקעו.

ענה לו אביו: אמשול לך משל. פֶּסֶל אחד פֶּסֶל סוס מאבן שיש, הניחו ברחובה של עיר, אך העוברים ושבים לא התפעלו ולא ניגשו לומר לו יישר כח. ניחמוהו בני ביתו, 'אדרבה ואדרבה, עבודתך כה נפלאה, עד שהבריות סבורים שהוא סוס חי, ומי יתפעל מסוס שנמצא ברחוב? שאל הפסל בתרעומת, 'וכי עלי ליצור פסל שאינו אמיתי?' 'לא ולא', השיבו לו חכמים. 'קח סוס אבן וחלקהו לשני חלקים, וכך תעורר את השתאות ההמון שסוס חי חצוי לשנים, ואז יכירו ויווכחו כי לא סוס עומד לפניהם, אלא יצירת מופת של רבי'אמן ברוך כישרון'.

והנמשל: קריעת ים סוף. לו זכינו ללב טהור, לנפש חפצה ולשכל הצמא ומשתוקק לדעת קרבת אלוקים, לא היה הקב"ה צריך לבקוע תהומות כדי להשריש בליבנו אמונתו ואהבתו. אלא היינו רואים בים עצמו, כמו בכל יתר מועשי הבריאה את מועשי ידיו להתפאר של יוצר בראשית, עד שפינו היה מלא כים להודות ולהלל לשמו הגדול.

המשך בעמ' 2 <<<

הבית היהודי

הרה"ג יואב עובדיה גיבלי שליט"א

סבלנות המפתח לכל דלת

סבלנות היא מפתח - מפתח ללבו של כל אחד, כמאמר חז"ל (משלי כ"ז, י"ט) 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם'.

לא בכדי נבחרו המים לגלם תכונה זו, שכן מלבד היותם משקפים את הדמויות הניבטת בהם, הם גם סמול לסבלנות. וכמו המעשה המפורסם על רבי עקיבא (אבות דרבי נתן פרק ו' משנה ב') שראה אבן חקוקה ותמה, מי חקק אבן זו? אמרו לו: **עקיבא, אי אתה קורא 'אבנים שחקו המים'** (איוב י"ד, י"ט)!!

וכאן הבן שואל, וכי רבי עקיבא רק עכשיו נולד?! הוא לא ידע חוק טבע כל כך בסיסי ופשוט?! והלא רועה צאן היה שהסתובב תדיר במקומות שבהם מפכים מים, ומסתמא נתקל בתופעות דומות, ומה היא פליאתו כאן?

התשובה היא שלרבי עקיבא התגלה באותו רגע שורש העניין - איך יתכן שמים כל כך עדינים ורכים חקקו סלע קשה, אין זה אלא תוצאה של עקביות וסבלנות! עוד טיפה, ועוד טיפה, בסבלנות אין קץ וללא 'יאוש' - רק כך משיגים את המטרה. **אין קיצורי דרך ואין הצלחות ברגע, אבל ישנו תהליך המתפרש לאורך שנים!** את התובנה הזו לקח רבי עקיבא, רתם אותה לעבודת ה', והפך לרבי עקיבא המפורסם!

הדברים משתלבים יפה גם בנושא של **בין אדם לחברו**. לכל אדם יש דעות שהוא קשה בהן כצור חלמיש, וגם אדם שנראה חלש אופי - בהרבה מקרים יש לו דעה, רק שאין לו כוח להביע אותה ולהילחם עליה, ולכן הוא מסכים למראית עין בלבד.

דוגמא נפוצה לכך היא **הילדים**, שרוכותם ועדיניות נפשם לא מאפשרת להם להתווכח עם ההורה באופן חזיתי, אלא הם מנסים בחלקלקות לשונם להרוויח את רצונם. עלינו לא להנחית עליהם ולצפות לציות חינוך אלא פקודה! נעשית תמיד ברצון... מה שבאמת קורה, הוא שהילד 'בולע' את הדברים בתסכול, ומנסה להשתמש מהם.

**מי שעושה כך,
זוכה לחנך את ילדיו
בנועם ובאהבה**

אלא הדרך הנכונה היא - סבלנות! אין תוצאה מיידית, אבל הדבר מתחלחל והולך עד שהחינוך נותן את אותותיו לאחר כמה שנים, וזהו החינוך הפשרי והאוונטי. גם בתחום שלום הבית, הדרך הזו מביאה לתוצאות נפלאות! לא פעם נפגשים בזוג שמגיעים עד לפתח משרדי הרבנות, על מריבה שעברה כל פרופורציה, והכל התחיל מדמיון וחוסר סבלנות להקשיב לבן הזוג אשר רק שאל שאלה תמימה, והשני חשב שמתקפים אותו... ישמע חכם ויוסף לקח!

לתגובות והארות: a0548525929@gmail.com

שולחן מלכים

הרה"ג יוסף צברי שליט"א
רב ומו"ץ באלעד

מפניני רבותינו על פרשיות החודש

הגאון שהעדיף לעבוד בפרדס

פרשת שמני

'זאת החיה אשר תאכלו' (י"א, ב)

הגאון רבי חיים שרעבי זצ"ל היה מגדולי תלמידי החכמים בישוב טירת שלום. הוא נודע כגדול בתורה, ובפרט בחכמת הקבלה מצא מקום להתגדר ולהתעלות בו. בתחילת בואו לארץ, התגורר בראשון לציון. לפרנסתו הלך לעבוד בפרדס, אך בני המקום ידעו על גדולתו התורנית, והחשיבוהו לפוסק ומורה הוראה עבורם. באחד הימים, שחט אחד מבני תימן שור, ולאחר הבדיקה התעוררה שאלה על כשרות השור.

הרב האשכנזי המקומי שבראשון לציון באותם ימים, נקרא לפסוק את פסקו, ועל אתר פסק כי השור טרף ואין לאוכלו. בני תימן ענו לו כי אינם מקבלים את דבריו, עד שייסכים להם גם הרב שלהם, רבי חיים שרעבי.

הרב המתין לראות מי זה אותו פוסק שעליו מדברים, והנה מגיע רבי חיים שרעבי, כאשר זה עתה גמור לעבוד בפרדס. בני המקום שראוהו, פנו אליו כי יפסק להם על שאלת השור, אך הוא ענה להם שתחילה יחליף את בגדי העבודה שעליו, ואחרי כן יגיע להתבונן בשאלתם כראוי. כאשר הגיע למקום, החל משא ומתן הלכתי רחב ועמוק בינו לבין הרב המקומי. ויכוח זה התארך והתמשך במשך כשעתיים, כאשר על כל שאלה של הרב המקומי, עונה לו רבי חיים שרעבי בציטוטים מדויקים הכוללים מראי מקומות מדברי הפוסקים, השייכים לאותו נדון. בסופו של אותו ויכוח הודה לו הרב כי אכן השור כשר ואין להטריפו. הרב כל כך התפעל מידיעותיו וגדולתו התורנית, ואמר לו: 'רבי חיים, שפתים ישק, אבל במחילה מכבודו, מקומנו של כבודו אינו בפרדס, אלא בבית הדין המרכזי!'

רבי חיים השיב לו: 'לא עליתי לארץ ישראל בשביל הרבנות, כיון שכלל הוא בידינו - ושנא את הרבנות!' הרב הפטיר באכזבה: 'חבל!...' אך רבי חיים לא זז מהנהגתו זו כל ימי חייו, ונותר ספון בקרן זוית, בצניעות ובענוה.

כפילות 'מן הבקר'

פרשת ויקרא

'אם עולה קרבנו מן הבקר' (א, ג)

הגאון רבי שלום כרץ זצ"ל הקשה על פסוק זה (כמובא ב'חידושי הרשב"א), מזדוע נאמר בפרשה שלש פעמים לשון 'מן הבקר': פסוק ב' - 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן'; פסוק ג' - 'אם עולה קרבנו מן הבקר'; פסוק ה' - 'ושחט את בן הבקר לפני ה'?

וביאר כי באמת הפסוק הראשון נלמד לגופו, להבין כי הקרבן מגיע מן הבקר. הפעם השניה שנזכר בה 'בן הבקר', באה ללמדנו שצריך קרבן כשר, למעט קרבן 'עבד', שעבדו בו עבודה זרה. הפסוק השלישי בו מוזכר 'בן הבקר' בא למעט קרבן טריפה, שאינו עתיד לחיות - שגם הוא פסול לקרבן.

דרכי לימוד התורה - כיצד?

פרשת צו

'וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה' (ז, י)

הגאון רבי חיים סנואני זצ"ל ביאר בספרו 'מקום מקדש', כי פסוק זה מרמז כולו על ענין לימוד התורה, וכדלהלן:

'וכל מנחה' - היא התורה, המעלה נחת רוח כקרבן וכמנחה.

'בלולה בשמן' - הוא התלמוד, המאיר לעולם כשמן המאיר.

'וחרבה' - היא המשנה, ונקראה 'חרבה', לפי שהמורים מתוך המשנה ללא ידיעת מסקנות התלמוד וההלכה - הרי אלו מבלי ומחריבי עולם.

'לכל בני אהרן' - ראויה היא התורה להיות נלמדת לכל התלמידים, והם 'בני אהרן', לפי שהתלמידים נקראים בניו.

'תהיה איש כאחיו' - רמז כאן כי יש ללמוד את התורה ביחד בחבורה, ועל דרך מה שאמרו חז"ל 'ליהוי צוותא לחבריה', וזהו 'איש כאחיו'.

לנו את הים, על מנת שנתבונן לא רק בקריעת הים, אלא אף בים עצמו (כשהוא שלם ולא קרוע) ובכל הבריאה כולה, ונראה בהם את ידו הגדולה, ונודה ונהלל על כל נשימה ונשימה. ולפי זה יובן הפסוק בישעיה (י"א, ט) 'כי מלאה הארץ דעה את ה', כמים לים מכסים'. שכן תכליתה של קריעת ים סוף היתה לחזק את אמות בני ישראל לדורות עולם, לראות את יד ה' בתוך חוקי הטבע. אך לעתיד לבוא, שכאשר תהגת ה' תהיה גלויה, תימלא הארץ דעה את ה' אף כאשר 'מים לים מכסים', ושוב לא יהיה צורך בקריעת התומות כדי להשריש את האמונה בליבו, עכ"ד.

<<< המשך מעמ' 1

שהרי כך אמר הנביא ישעיהו (מ', כ"ו) 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה'. וכמאמר דוד המלך (תהלים ח') 'כי אראה שמין מעשי אצבעותיך, ירח וכוכבים אשר כוננת'. וכך כתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות יסודי התורה הלכה ב') 'היאך הוא הדרך לאהבתו וליראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהם חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול'.

ומדוע לא מרגישים בכך? זאת אשמת ההרגל המועמם את הרגשותינו, עד שהקב"ה קרע

מו"ל 'חדש בקרבי' שעל ידי עמותת 'ארגון יוצאי תימן' בנשיאות הרה"ג רבי מרדכי יצהרי שליט"א

חברי ההנהלה:

הרב שלום תם שליט"א | רבי דוד גריידי שליט"א
רבי דוד תעשה שליט"א | הרב משה ישראל יונה שליט"א

יועץ והכונה: הרב משה ישראל יונה שליט"א
כתורות: הרב נחום צבי מנדלסון שליט"א

עריכה: הרב ש. ב. לוי שליט"א | ניקוד ויועץ לשוני: רבי דוד תעשה שליט"א

מדור ילדים: גב' ת. חוקיאן תחי' | ציורים: אורי כץ

גרפיקה מודפסת: אפקט-מעוף | צילום: צלם המערכת - באדיבות המצלם
דפוס: קופי טופ דפוס אישי בע"מ

400 שנה של ניסים נחשפים

כתבה שלישית
בסדרה!

בבקר קטן המבדד מעולם החליו והגשם, לפני בארבע מאות שנה, נקתב ברטט וסלודין ובקדשה עלאית ספר התורה 'הקב'. השריד הקדוש והנערץ ביותר מההיסטוריה המפארת של יהדות תימן. ארבע מאות שנה נדדו אליו יהודים ערגו לזכרו, תרדו לקדשותו, וספורי פלאות נקרכו בשמו. סודותיו של ספר התורה הקדוש נחשפים לראשונה בסדרת כתבות מפעימה ומרטיטה, ביד אמן של הסופר הנודע הרב יעקב ב. פרידמן - ראו עמ' 5.

ברוך אשר זכה עדתו לתורת
תורה תמימה בה נפשות פשרו:

רבני שלום שבזי ז"ל

תבונות | מאמר חינוכי להורים ומלמדים

הרה"ג מיכאל זכריהו שליט"א
מפקח חינוכי ומחבר סדרת הספרים עמק הפרשה וצוד

איפוק = כח!

הכבוד שררש הבחור למשגיה, החליט לשוב על עקבותיו ולברר במה מדובר. כשהגיע, שאלו המשגיה: 'מה קרה?' והבחור ענה: 'המשגיה שובר אותי, לא מכבדים אותי כאן...'

המשגיה לא נבהל ואמר לו: 'הכבוד שלך חשוב לך, והכבוד של אחרים לא חשוב בעיניך?'

התפלא הבחור: 'מה עשית? במי זלזלתי?' ואז הזכיר לו המשגיה: 'לפני שנתיים היה בעל תשובה שהגיע להתארח בישיבה בשבת, וכיון שלא היה בקי עדיין בדרכי היהדות, הוא עלה בבוקר לבית המדרש כשנרתיק התפילין תחת חיקו והתכוון להניחן, אתה ראתה את זה ושתקת! חכית לרגע שהוא יוציא את התפילין מנרתיקן ואז יתבזה לעיני כל... רק ברגע האחרון ניגש אליו אחד הבחורים והעיר לו בשקט שהיום לא מניחים תפילין.'

הבחור שמעו ושתק, אך לאחר מספר רגעים התנער ושאל: 'אם כן, מדוע המשגיה אומר לי זאת רק עכשיו ולא כבר אז?'

השיב לו המשגיה: 'חשבתי שאולי תשתנה בינתיים, ולכן לא רציתי להעיר לך מיד ולבייש אותך! זה משגיה!!! סיים הגר"י מאיר זצ"ל.'

והדברים מדברים בעד עצמם. בעומדנו מול אותם אלה אשר אנו אמונים על חינוכם, ראוי ורצוי לדעת שהשתיקה לא פעם היא כלי חשוב מאוד, כלי חינוכי מופלא ונפלא, הפועל ומחולל לפעמים הרבה יותר מדיבורים ואמירות.

« הוא היה המשגיה - שלי! »

פעם שח לפני בחור מבוגר:

לא אשכח את המשגיה שלי בשיעור א' בישיבה קטנה, מבחינתי זה היה המשגיה!!! בה"א הידיעה!

ומיד הסביר: בצעירותי, 'סבלתי' משובבות יתר... כולם ידעו שאני בחור טוב שיושב ולומד אך בנוסף לזה גם הייתי קונדס לא קטן. יום אחד גבר עלי יצרי ובאמצע הסדר עליתי לקומת הגג שבפנימייה ועישנתי סיגריה. והנה, תוך כדי העישון סובבתי את הראש ולפתע הבחנתי בדמותו של המשגיה בכניסה לגג...

הייתי בטוח שהוא ראה אותי, פשוט לא היה שייך אחרת. סובבתי את הראש וראיתי מאחורי את המשגיה. הוא 'תפס אותי'. מה יהיה?

נבהלתי, לא ידעתי מה לעשות. אך ראה זה פלא! היום עבר והמשגיה לא דיבר איתי מילה על כך, וכך עבר לו עוד יום ועוד... עד שהבנתי שהוא לא מתכוון לדבר איתי על זה. בכל אותם ימים ובכל התקופה שלאחר מכן, בעצם עד סוף השנה, הוא התייחס אלי בצורה רגילה כאילו לא ראה אותי עובר על חוקי הישיבה, ונוהג שלא כשורה. למרות שהייתי בטוח שהוא אכן ראה...

השתיקה הזו, שבעצם שמרה על כבודי, נתנה אותי, וגרמה לי לאהוב אותו.

ולא רק זה, הוסיף, עצם זה שהוא לא שוחח איתי על הנושא, כל כך נגע לליבי באופן שלא רציתי ולא יכולתי לחזור שוב על אותו מעשה!

אכן, יש כח אדיר בשתיקה!

לתגובות: m0504146924@gmail.com

« נקודה נוספת חשובה, היא - הכח שבהבלגה, או הכח שבשתיקה »

הסבר הדברים:

הרבה פעמים במהלך חיינו הגענו למצבים שבהם השתמשנו בשתיקה כאמצעי להגיב או להביע את דעתנו, על משקל 'יש דברים שהשתיקה יפה להם' או 'שתיקה שווה זהב'. בדרך זו הפגננו כוח מסוים, גם כשהיה מדובר בסך הכל בשתיקה ובהבלגה בלבד.

רבותינו השתמשו בכח זה כדי להסביר לנו עד כמה הוא עצום, ושהוא למעשה גבול וגדר כדי להשיג את הטוב. למשל, המשפט 'סייג לחכמה - שתיקה' נועד להבהיר לנו שחכמתו של האדם מוגבלת, אך לעיתים היא מעניינת, עמוקה ואף קולעת למטרה. אולם חכמה ללא ביקורת וללא סייגים עלולה להגיע למקומות של טעות וחוסר הבנה. הסייג המשמעותי ביותר של האדם החכם היא יכולתו לשתוק, לעצור מעט ולהתבונן. גם אימרתו של רבן שמעון בן גמליאל - 'כל ימי גדלתי בין החכמים, ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה' - מגלה לנו גדר וסייג שנבנים באמצעות השתיקה, דהיינו, השתיקה הינה יכולת עצומה להשתלט על תגובות בלתי רצויות, כגון בזמני התפרצויות כעס וכדומה.

מדברים אלה מובן שכוחה של שתיקה הוא גדול ומשמעותי, עד שנאמר: 'גם אוויל מחריש - חכם ייחשב!' - עד כדי כך!

ניתן להבין שהשתיקה במובנים מסוימים בונה את החכמה של האדם, והיא בעצם כלי להישגים גבוהים ונפלאים הן ברוחניות והן בגשמיות.

« 'חשבתי שאולי תשתנה בינתיים' »

מן הראוי לציין כאן מה ששמעתי מהגאון רבי יששכר מאיר זצוק"ל באחת הפעמים שהיתה לי הזכות ונועדתי עמו, שנים ספורות קודם הסתלקותו. וכך היו דבריו:

קשה היום למצוא משגיחים, כאלו שבאמת מבינים בחורים, שומרים על כבודם, ויודעים כיצד לעודד ולבנות בחור. אך אספר לך סיפור.

ר' ירוחם ממיר זצ"ל, הוא היה משגיה!!!

פעם היה בחור שלא היה מקבל כיבודים בישיבה, ואם קראוהו לעלות לתורה היה זה רק בעליית המשיח, אף פעם לא היו מזמינים אותו לגשת לעמוד בתפילת מעריב שהיא חשובה... והוא נשבר מכך, עד שהחליט לעזוב את הישיבה, ומשגמר אומר לקח את חפציו ויצא לדרך.

לפני שהוא עלה

לרכבת לפתע

הוא ראה את אחד

הבחורים רץ לעברו

וצועק 'המשגיה

קורא לך! מפתא

עצור! נשמעה הקריאה בתחנת הרכבת. הבחור הרים את מוזודותיו וחזר לישיבה.

הבריאות כהלכה

הרה"ג יחזקאל אסחייק שליט"א

מדוע אנו אוכלים

כמה חושי טעם יש בלשון?

אחר סקירת מיני המזיקים, ובטרם נעבור למזיקים הבאים, אייחד מילים על הסיבה הגורמת לנו להימשך למאכלים עתירי טעמים (מלוח, מתוק, חריף וכו').

ישנן שתי סיבות לאכילה, ואלמלי הן, יתכן והיה פשוט צריך להאכיל אותנו...

הסיבה הראשונה והמוכרת כלל: תחושת הרעב. תחושה זו גורמת לנו למילוי הכרס, כלומר שנאכל יותר ממה שאנחנו צריכים לאכול (אין להתגבר על כך - אכתוב בס"ד בהמשך).

הסיבה השנייה היא חוש הטעם. חוש זה מגרה אותנו לאכול מה שטעים, למרות שאינו בריא ואין לנו תועלת ממנו. על סיבה זו אבקש להתעכב כאן.

איך מתגברים על הרצון להשביע את חוש הטעם?

לא יאכל כל שהחייך מתאווה כמו הכלב והחמורה, אלא יאכל דברים המועילים לו - אם מורים אם מתוקים - ולא יאכל דברים הרעים לגוף אף על פי שהם מתוקים לחיך' (רמב"ם הלכות דעות פרק ג' הלכה ב').

הקשר שלנו לעולם הסובב אותנו נעשה באמצעות חמשת החושים. חושים אלו פועלים באמצעות חיישנים שנקראים עצבים. כל חוש מגיב לגירויים מסוימים שמפעילים אותו ורק אותו.

למשל: חוש הריח נמצא באף. אם נרצה להריח דרך האוזן, לא נוכל. חוש השמיע נמצא באוזן. אם נרצה לשמוע דרך האף, לא נוכל. חוש הטעם נמצא בלשון. אם נשים את הדבר הטעים ביותר על כל מקום שהוא בגוף, חוץ מאשר על הלשון, לא נרגיש כלום. לא מתוק, לא מלוח ולא מר.

10,000

קולמנים על הלשון שלך מחכים שתתן להם משהו טעים

על הלשון ישנם כעשרת אלפים חיישני טעם. חיישנים אלו מסודרים בסדר מסוים, ודרכם עובר הטעם.

ידעת התהליך תקל עלינו את ההתגברות, בידענו שכל נושא חוש הטעם הוא בסך הכל חיישני הלשון שמעבירים את התחושות למוח והמוח מתרגם אותם לטעמים. תחושות אלו הן אך ורק לפרק הזמן הקצר שבו המזון נמצא על החיישנים. לאחר שניות אלו - הכל כלא היה. לאחר שבלענו את המזון אין לנו שום תחושות של טעם אלא רק הרגשת מלאות או כאבי בטן.

מתוך הספר 'חיים בריאים כהלכה' לחזונת הרצאות ושאלות: 03-6187876 y@ishayek.com

**כתבה
שלישית
בסדרה**

בקדושה של מעלה...

הרב יעקב ב. פרידמן

בסערות תימן

בית מדרשו של הגאון רבי מרדכי יצהרי בתל אביב, בשכונת 'נוה צדק' המיתולוגית שוכן אחד ממקורות התחיה של יהדות תימן, ספר תורה 'התם', הנוגע בנימי הלב ובהיסטוריה המפוארת של יהדות תימן • 400 שנה נדדו אליו יהודים בתימן, עלו לרגל לכבודו, ערגו לזכרו, חרדו לקדושתו, וסיפורי פלאות נכרכו בשמו • לאחר שני הפרקים הראשונים שפוררו הדים רבים, ממשיך הרב יעקב ב. פרידמן במסעו מרעיש הלבבות בעקבות הספר המופלא - אל נשמתה הסוערת והכוספת של יהדות תימן. במסמך מרהיב ובצבעים עשירים הוא פורש את הווי הכפר הנידח בתימן; ימי חגים במחיצת הספר, הנר שהדליקו לכבודו, והלב הכוסף שהצמידו לקדושתו • רגעים רוטטים של תחיית המתים עם שחר בצנעא הבירה, להבות אש שגוננו על ספר התורה, נקמתו בפורעי הכפרים בתימן, והעולים שנשאו אותו בחיקם לאורך מסע התלאות מכפרי תימן לארץ הקודש • פרק שלישי, והפעם: על לילות החג המופלאים ועריבות הנפש בכפרי תימן, גבוה מעל גבוה בקדושה נשגבה

חלון התפילות ליד ספר התורה

היו הכמיהה וכיסופיי הנפש לספרי התורה. גם סיפורי הישועות שנקרמו סביב הספרים יצרו רגעים וכמיהה. לפני התקדש החגים, החלה הנדידה. כשם שחסידי פולין עזבו בערבי חגים את הכפרים והמשפחות ונדדו בעגלות ורכבות לחצרות האדמו"רים,

היו מאות עובדי אלוקים עוזבים בערבי חגים את בתיהם בכפרים הנידחים, ונודדים קילומטרים רבים בשרב המדבר ובקור הלילה, ברגל, בחמורים ובגמלים, במסע מפרך שנמשך לעיתים שבועות אל ספר התורה. נאדות מים על גבם, כעכים יבשים באמתחתם - ולבם שטוף אורה. הומה למחוז כיסופיהם. להימצא במחיצת ספר התורה בחג הקדוש.

ההמיה לספר התורה הביאה עובדי אלוקים בתימן שהיו עניים מרודים, למכור את ביתם ורכושם לצורכי המסע, וכדי לעלות לתורה בספר המיוחס.

...

היו נאספים סביבו עם סוג הרגש והכיסופים שחסידיהם הרגישו במחיצת הרבי. היו נכנסים להיכל, פותחים את ארון הקודש, מצמידים את לבם וגוהם לגווילים העתיקים, פורשים כפים, נושאים תפילה, ושואבים נוחם וחיות לימות השנה.

ספרי התורה עוררו ביהודי תימן תחושת רוממות, והעניקו משענת רוחנית בלחצי הקיום. נזקקים ובעלי ייסורים עלו אליו לרגל, להתפלל לאלוהים בצילו, מכוח זכותו והשראתו. וכשנשעו היו מספרים אודותיו סיפורי ישועות.

תחושת הרוממות שחולל הספר הייתה עמוקה כל כך, שנהגו להדליק נרות ליד הספרים המיוחסים. הנר המהבהב גילם בתימן כבוד, שמחה, הכנסת אורחים. נסח הנר של שרה אמנו שדלק מערב שבת לערב שבת.

החוויה העשירה של נוכחות הספר הנשגב האצילה שמחה ותגיות על פני כל הסעודות והווי החג. ובכפרים המיוחסים נחוגו סעודות ושמחת החג בהתעוררות וחדווה.

הגר"מ יצהרי בשיחתו המרתקת עם מותב השורות

מאבני הריחיים להילולת ספר התורה והיו בתימן גם עשרות כפרים מיוחסים, שלילות החג שלהם היו הופכים להילולה רוחנית מופלאה. המונים היו מתכנסים לכפרים המיוחסים, בהם שכנו ספרי התורה המוקדשים עתיקי היומין של תימן. בחגים נהגו בתימן להוציא ולקרוא בספרי התורה המיוחסים. והעובדה הזו יצרה מימי החג ימי הילולא. מוקצות תימן נאספו המונים לחגוג את החג עם ספרי התורה בנהירו עילאה והתרוממות נפש.

הם התקבצו לכפר 'בשאר' בו שכן ספר 'התם'; ולכפר 'קארה' במחוז חאשד בצפון תימן בו שכן ספר 'עדני'; ולכפר 'שאחדייה' במחוז טווילה, בו שכן ספר התורה 'אלבם' - המקודש בספרי תימן; ולכפר 'גליה' בדרום מזרח תימן - בו שכן ספר התורה 'שם טוב' שנכתב על ידי הצדיק רבי שלמן בייצאני, מגדולי סופרי הסת"ם ועובדי האלוקים שידעה תימן. והיו שהתקבצו למחוז 'בני מטר' בו שכן ספר 'צחקי', ולמחוז הכלואן בו שכן

ההיכל שבו שוכן הספר המקודש

הספר 'מזרר' - ולעוד עשרות כפרים שזכו לשכן את גווילי ההוד של יהדות תימן.

לכפרים הים - מספר הגאון רבי מרדכי יצהרי שליט"א - היו נוהרים מאות עולים. ואנשי הכפר היו מצטדדים וחולקים עם האורחים את ביתם, דלותם ופיתם.

בימים האלו היה היהודי התימני שנע בימות החולין סביב התיים ואבן הריחיים - פושט את מעטה החולין ומתעטר בכמה עיטרין ובתחושת החגיגות שהעניקה לו השראת ספר התורה. מתפלל וחוגג סביבו, מביע את המייתו וכיסופיו, ושואב מקדושתו חיות ורוממות לימות השנה.

כיסופים וגעגועים - על פני עמקים והרים

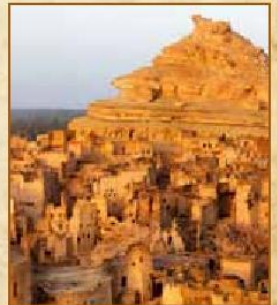
הסיפור הפנימי של יהדות תימן קשור קשר הדוק גם לגיאוגרפיה המצולקת של הארץ הזו. תימן ארץ מדברית, בחלקה הררית, המבוותרת בנחלים וואדיות עמוקים. עובדה היוצרת קשיי תעבורה גדולים. תימן היא גם ארץ עניה, שמעולם, עד עצם היום הזה, לא היה בה די נמון לשפר אמצעי תעבורה.

הקהילות היהודיות שמוחוץ לחמשת הערים הגדולות, היו מפוזרות על פני שטח עצום. יותר מאלף כפרים זעירים ניקדו את פני ההרים והמישורים המדבריים. הריחוק הגיאוגרפי שביניהן יצר בתימן אווירת בדידות ומין תחושת נידחות.

כל העובדות הללו יצרו בתוכם את עולם הכיסופים והגעגועים. החטים שקשרו בין הכפרים בישימון -

להתקף מאבק ימי החולין - להתעטר בקדושה של מעלה

כפרים הרחוקים והשלוים של תימן, ברמות המדבריות ובהרי הצפון - היה הקיום היומיומי כרוך בעמל עצום. כל צורת הקיום נעשתה בעשר אצבעותיהם. שאבו מים בבארות, חטבו עצי הסקה, שטחו באבני ריחיים תירס וחיטה. אפילו את העשב לקיום הפרות ניטל עליהם לקצור בעשר אצבעותיהם, עם כלים מינימליים, שגם אותם, את הכלים יצרו במו ידם.

מיישובי תימן

היו נודדים בגבעות בחיפוש סלעים להפקת אש, ומגוננים על בידיהם על

הגחלים המלחשות. נאבקים במו ידם בפגעי הטבע, במכות ארבה, במגפות ושנות בצורת מרות, כשגם חיטה לטחינה לא נמצאה.

החיים שנעו סביב ההישרדות - לחם לאכול ובגד ללבוש - יצרו בנפשם תודעה עמוקה של הסתפקות. ההסתפקות יעצה את התמימות והפשטות התימנית המפוארת, ויצקה בחיי הכפר היהודי יראת אלקים טהורה, שלוה ובהירות, ולימוד תורה מתוך צדקות וקדושה.

לחצים, זעזועים ומתחים - לא פלשו לחיי הכפר. הפשטות פטרה את יושבי הכפרים משאיפות ויומרות ומעמדות ופוזות, שאנשים בערים מתרפקים עליהן ועל חסרונן באהבה משונה. איש כאן לא ביקש מהחיים דבר על-ימנת לשלם תמורתו כפליים: חליפות, עניבות, סיגריות, נברשות, ספות, תכשיטים, תמונות...

קצת תירס וחיטה שנזרעו בעמל, פיתה אפוייה ותפוח אדמה, טלית מצויצת רחבה - וידיים פרושות לקל עליון.

אבל חיי ההישרדות שנו צורה בהתקדש ימי חג ומועד. בערבי חג היו חייהם של יהודי הכפרים משתנים מן הקצה. משהתקלפו מאבק ימי החולין, ונפשם מתקדשת בקדושה של מעלה.

שעות לפני התקדש היום היו פורשים ממלאכה, מגלחים שערם, טובלים בנהר, מתעטפים לבן, מפזרים ניחוח עשבי בשמים, מתעטפים בטליתות מצויצים, יורדים לבתי הכנסת, ופוצחים בהתלהבות בשיר השירים.

או אז היה בית הכנסת הכפרי מתעטף אווירת חג חמימה. עששיות נפט וזהרות מפיצות תאורה רכה. חלונות מקומרים בוהקים מעיקון. ניחוחות מעדני תימן עולים מהבתים הרחוצים; ילדי הכפר עטופים טליתות לבנות מסלסלים בהתלהבות ודבקות פסוקי 'שיר השירים' בנעימה סוחפת וערבה, וריח עשיר של עשבי בשמים ו'חקל תפוחין' ממלא את החלל.

פינת ההלכה

הרה"ג אהרן צדוק שליט"א
ראש בית החרו"ה 'נזר החרו"ה' ומח"ס שו"ת אורן של חכמים

וכן מצוי הדבר שבמקפא שבמקור נאסף מתחת לפח שבתחתיתו, פירווי חמץ של מיני מאפה שמאכסנים אותם במקפא בכל ימות השנה, שאין הצורך לפרוק על מנת להוציא, אלא רק מבטלו בלבד ודין.

הדלקת נרות יום טוב במוצאי שבת

אשה שנהגת להדליק נרות לכבוד יום טוב בלי ברכה, על אף שמנהגי הקדום ידוע שלא להדליק נרות יום טוב כלל, מכל מקום על פי מאמר בעלה לצאת ידי חובת כל הדעות, מדליקה היא נרות בכל יום טוב. והשנה שנת תשפ"א, חל ליל יום טוב של פסח במוצאי שבת, ונפשה בשאלתה האם אפשר להדליק בדרך זו גם ביום טוב זה?

מותר לה להדליק נרות בצאת השבת לאחר אמירת 'המבדיל בין קודש לקודש' כדן. וזאת שאף על פי שמנהגי הקדום שלא להדליק נר יום טוב, מכל מקום לא נאסרה הדלקתו ביום טוב משום נר של פטלה. היות שמורן האוסר הדלקת נר של פטלה כמבואר בשלחן ערוך סימן תקי"ד סעיף ה', מכל מקום מאידך מחשיב את הדלקת נר זה של יום טוב, כנר של מצוה שלא נאסרה הדלקתו כמבואר שם סעיף י"א. מה תאמר למנהגי קדמת הרמב"ם שאין מדליקין נר של יום טוב ייחשב נר זה כנר של בטלה, שהרי אין בו צורך כלל, הרי לדעת הרמב"ם נר של בטלה לא נאסרה הדלקתו כלל ביום טוב, כמבואר בדברי הרב המגיד (פרק א' מהלכות יום טוב סוף הלכה ד'), שמתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה נמי שלא לצורך. ועל כן ראית להדליק נר זה בצאת השבת בלי ברכה, כמנהגה בכל יום טוב.

וזאת למודעי שהדברים אמורים רק כשסיבת ההדלקה בלא ברכה הינה משום הטעם הנזכר, רצון לצאת ידי חובת הדעות השונות בענין הדלקת נר יום טוב, אולם אם ההדלקה נעשית משום רצון האשה בלבד, שעושה זאת כדי 'לחוש' יותר טוב את קבלת יום טוב כמנהגה בכל שבת, הדבר אסור, היות שבכך אכן נחשב הדבר כנר של בטלה, שנאסר להדליק ביום טוב, יעוין ביאור הלכה סימן תקי"ד ד"ה נר של בטלה.

לשאלות בהלכה: ateret70@gmail.com

מקומה מצה בכדי אכילת פרס, והיינו שבע עשרה אחוז מכלל העוגה, ברכת המחיה (על פי חישוב שיעור כזית שהוא חצי ביצה לדעת מרן בשולחן ערוך סימן תפ"ו, ופרס היינו שלש ביצים - לדעתו בסימן תרי"ב). ואמנם השיעור לדעת רבינו הרמב"ם הוא אחד עשר אחוז מכלל העוגה, וכן נראה לשפלות דעתנו הלכה למעשה, בהיות שדעת רבינו הרמב"ם ורוב רובם של הראשונים לברך ברכת המחיה בכל שיעור קמח שיהיה בתערובת (כמובן בתנאי שניתן לטעם), אם כן נקוט מיהא פלגא בידיך.

מהו שיעור כזית מצה במצות מכונה

מהו שיעור כזית מצה במצות מכונה? מאחר שמדידת השיעורים הינה במידת הנפה, כידוע, ולא במשקל, על כן כל מאכל נידון כפי משקל הסגולי שבו, וכידוע מיני מאפה שהם דקים הנכנסים כגון מצות מכונה, וכן קרקרים וכדומה, המשקל הסגולי שלהם הוא 0.55 סמ"ק. ועל כן בכל מצה רגילה שמשקלה לערך 30 גרם, בקירוב, במידת נפה היא קרוב ל-60 סמ"ק, כך שלענייננו, לדעת מרן שכזית הוא 30 סמ"ק, נמצא שהוא חצי מצת מכונה. ולדעת רבינו הרמב"ם ורבותינו בתכאלל שכזית הינו רבע ביצה, נמצא שהוא רבע מצה.

ביעור חמץ שמאחורי הארון

ידוע לי שיש כזית חמץ מאחורי ארונות המטבח, כיצד אבערנו מן העולם? הורה מרן בשלחן ערוך סימן תל"ח סעיף ב', 'אם היה חמץ בבור, אין מחייבים אותו להעלותו אלא מבטלו בלבד ודין'. וכתבו האחרונים שטעם הדבר כיוון שאינו רגיל להשתמש במקום זה כל ימות השנה, וגם חמץ זה נפל ממאלי, שלא הטמינו שם בידיים, אין חוששים משום כך שיאכלנו בימי הפסח, שהרי זה כחמץ שנפלה עליו מפולת, ולכן מועיל בו ביטול ודין, והוא הדין בנידון דידך.

דיני טבילה בכלים שונים

האם כלי קרמיקה חדשים דינם ככלי חרס שאינם טעונים טבילה? ומה הדין בכלים העשויים מחומר ארקופל, קוראל, קורנינג?

כלי קרמיקה פטורים מטבילה, ואם מחופים בזכוכית, המחמיד להטבילם תבוא עליו ברכת טוב. ואילו שאר כלים העשויים מהחומרים שמניתם, הרי הם בכלל כלי זכוכית וטעונים טבילה כדת וכדין. ויש להוסיף שכלי סעודה העשויים מחומר 'אמיל' טעונים טבילה, כיוון שציפוי הכלי נעשה מאבקת זכוכית עופרת או זכוכית נתר.

ברכת עוגיות הפסח

מהי ברכתן של עוגיות פסח העשויות מבוטנים וכן אלו העשויות מקוקוס?

אלו העשויות מבוטנים ברכתן 'בורא פרי האדמה', היות שהרוב בהן הוא בטנים והשאר קמח תפוחי אדמה ושאר חומרים (לעתים אפשר לעמוד על כך מהמצוין על גבי האריזה), וכמו כן לא נפסדה צורתן בטחינתן, ואפשר לעמוד על הדבר, שרואים בתוכן חלקי בטנים. לעומת זאת עוגיות העשויות מקוקוס, תפוחי אדמה, בראוניס ועוד, ברכתן שהכל. ואפילו אלו שעשויות משקדים ואגוזים, היות שנפסדה צורתן לגמרי, ולעתים הרוב בהן הוא קמח תפוחי אדמה.

ברכה אחרונה על עוגיות מקמח מצה

עוגות של פסח שיש בהן קמח מצה, האם ברכה אחרונה עליהן היא ברכת המחיה?

לדעת מרן השלחן ערוך (סימן ר"ח סעיף ט') הדבר תלוי באחוז קמח מצה שבהן, שאם יש בהן כזית

זכו - שכינה ביניהם

הרה"ג נחום דיאמנט שליט"א

בעל חסד - עם מי?!

בעל חסד שהתחסד עם כל העולם ואשתו בסכנה - חסד מוחץ לבית כל כך קל

פרק הקודם הוזכר בעל חסד שהתחסד עם כל העולם ואשתו בסכנה. ומהו ההסבר האמיתי השופך אור על התנהגות זו? נלמד להלן.

דוד המלך ע"ה, לפני הסתלקותו, אמר לשלמה בנו: 'הנה עמך שמעי בן גרא בן הימיני מבחורים והוא קלני קללה נמרצת ביום כתי מחניים'. דוד המלך המשיך וצווה את שלמה 'ועתה אל תנקח כי איש חכם אתה... והרדת את שיבתו בדם שאול' (מלכים א' פ"ב).

נשאלת שאלה: מה ענין חכמה להריגת שמעי, לכאורה היה די להורות לו שיריד את שיבתו שאולה כי הוא מורד במלכות. מה ההוספה 'כי איש חכם אתה'?

שאלה. והתשובה היא כך.

דוד המלך נפטר והלך לעולמו. כאשר שמעי בן גרא שמע על הסתלקותו, ידע כי עתה הגיע זמנו

עצמו סיכון, הרי אביו הורה להרגו, מה היה עושה אילו שמעי לא היה יוצא מירושלים. הרי היה עובר על צוואת דוד המלך, אם כן איך לקח סיכון גבוה כל כך? דוד המלך הורה ואמר: 'כי איש חכם אתה', כלומר, היתה הוראה להרוג את שמעי בחכמה, 'כי איש חכם אתה'. כלומר? אני דורש - חכמה!

שלמה המלך, בחכמתו, מה עשה? הוראה אחת בלבד: 'אין לצאת מירושלים'. החכם מכל אדם ידע כלל יסודי - ברגע שאני כובל אדם ואומר לו 'אל תצא!' הוא דוקא יצא. שמעתם? כי אדם לא יכול לעמוד בקושי של המחויבות. כל מקום שיש מחויבות - דוקא לא! יהודי ששמונים שנה לא יצא מירושלים, אם אמרת לו: 'לא', הוא כן יצא! הבעירה הפנימית קשה לו מאד, ובסופו של דבר הוא פוסע החוצה. אם יש לו עבדים שברחו הם תירוץ נהדר, ואם לא יברחו הוא ימצא הזדמנות עם תירוץ אחר לצאת. זו היתה חכמתו של שלמה המלך.

זו עובדה מהתנ"ך. ונשוב לסיפור בעל החסד הנ"ל: לאשתו הוא חייב, לגברת רבינוביץ אינו חייב. לאדם קשה עם חובה - הוא בורח ממחויבות!

מתחברים ומרוויחים!

זוא להיות לקרוב שלנו
להיות רכב בית הכנסת של אזור מאוחד
והשתתף במפעלי 'אגף בקרבי'.

העלון 'חדש בקרבי' גדוש בעושר תורני מחכים לכל בני המשפחה, מופץ במאות נקודות ברחבי הארץ, וכן באלפי עותקים במהדורה דיגיטלית.

- הרב זואל סיאני - ירושלים
- הרב ברוך עוקשי - אלעד
- הרב נריה לוי - מודיעין עילית
- הרב ירון והב - מודיעין עילית
- הרב אשר משה - מושב אחיעזר
- הרב אשר משה - מושב חדיד
- הרב זואב עובדיה ג'בלי - עמנואל
- הרב אוריאל הלוי - נתיבות
- הרב יואב עובדיה ג'בלי - עמנואל
- הרב יואב עובדיה ג'בלי - ראש העין
- הרב יואב עובדיה ג'בלי - תל אביב
- הרב זואר עזאני - אליכין
- הרב הכנסת משכן ישראל - אלעד
- הרב הכנסת משכן ברנע - אשקלון
- הרב הכנסת בית יוסף - בית דגן
- הרב הכנסת תפארת ישראל - בית דגן
- הרב הכנסת אהבת שלום - בני ברק
- הרב הכנסת היכל פנחס - בני ברק
- הרב הכנסת חסד לאברהם - בני ברק
- הרב הכנסת תורת אבות - בני ברק
- הרב שמריהו יונה - בני ברק
- הרב הכנסת שער ירושלים - גדרה
- הרב הכנסת שכונת אחים - הרצליה
- הרב הכנסת רמב"ם - חדרה
- הרב הכנסת עץ חיים - חולון

• רשימה חלקית - מידי חודש נפרסם בתי כנסת חדשים, עקבו האם שמכם מופיע ברשימה!

זוכה החודש:
הרב אשר משה שליט"א
מושב חדיד

התמונה להמחשה בלבד

נופש בצימר חלומי!

השתתף להיות לקרוב שלנו
מדי חודש תערוך הגרלה על נופש בצימר לשגרירים ולמצטרפים לתוכנית השגרירים

להצטרפות: **054-8410475**

📧 **HB0548410475@gmail.com**

חדש בקרבי
 קרן מלגות לחידושי תורה

קדוש עליון הרב הדומה למלאך

נחש צפע ארסי שזחל ליד הרב • האופנוע שעף לתהום • הסיגריה הנוערת שהוכנסה לכיס
• נסיעה על אופנוע שהסתיימה בנפילה • עובדות ונגוהות אור לדמות דיוקנו של הגאון
רבי יוסף משולם זצ"ל, רבה של יהדות תימן ברחובות ומגדולי רבני תימן בדור האחרון

רבי יוסף משולם זצ"ל

כשהוא לבוש כולו בגדי לבן - כהרגלו בשבת. מספר בעל המעשה: 'הבושה מהרב יוסף היתה כל כך גדולה, עד שהכנסתי את הסיגריה בוערת לכיסי כשהיא שורפת את בשרי, אך כאב זה היה פחות מהבושה מהרב יוסף!'

נס בנחש! ❧

משך תקופה מסוימת הוכרח רבינו מוכרח לעסוק במלאכה לצורך מחייתו ומחיית משפחתו, אך עשה מלאכתו עראי ותורתו קבע. במשך כל זמן עבודתו בפרדס היה רבינו שקוע בלימודו, וסיפר בנו שהיה רץ אחריו, ולפעמים היה אחרי החמור שרכב עליו, כשרבינו שקוע בלימודו. ואם כך בזמן המלאכה, כמוזב שבזמנו הפנוי היה נח בפרדס כאשר הוא לומד - והספר בידו!

'פעם אחת', סיפר הבן, 'ראיתי את אבי שוכב ולומד מתוך הספר שבידו, ועל ידו זוחל לא

**אבא!
עובר לידך
נחש! אבל
הוא לא שם
לב והמשיך
ללמוד בפרדס**

פחות מנחש מסוכן! מיד צעקתי, נחש! נחש! אבל אבי, ברוב שקיעותו בלימוד התורה הקדושה, לא שם ליבו כלל שעומד לידו נחש!'

מעשה דומה נוסף אירע כאשר חזר רבינו מהדרך עם החמור, ובנו הוריד את האוכף, כהרגלו. באחת הפעמים הוא הסיר את האוכף, והנה יוצא נחש מתחתיו. התברר כי רבינו רכב עליו כל הדרך, והנחש לא הזיק לו כלל!

בכך התקיימו דברי חז"ל, 'אין הנחש ממת - אלא החטא ממת!' כי כאשר מדובר בצדיק וקדוש, אין בעלי חיים מסוכנים אלו מסוגלים להזיק לו!

(פרטים נוספים על כך, לצד יריעה נרחבת אודות דמותו, יעוץ בקובץ הלכה ומסורה כ"ב, וכן במאמרו של חתנו הרה"ג שלום מלכיאל שליט"א בספר בבת עינינו).

גדול בתורה היה רבינו. את בקיאותו הגדולה בתורה וחריונותו המפליאה, קנה ביגיעה בעמלה של תורה. שם לילות כימים בתורה, בנגלה ובנסתר. את הש"ס ידע ללא הגזמה כמעט על פה, עד כדי שינויי נוסחאות שהיה מעיר עליהן תוך כדי לימוד. ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם, שנמנו במסכת אבות (פרק ו' משנה ו'), הנחו אותו בכל הליכותיו והנהגותיו, והכתירוהו בכתרה של תורה. את מסירותו לתורה ולתפילה קשה לשער ולתאר.

נושא דברים בכינוס תורני

הרב הדומה למלאך ❧

כל מי שזכה להכירו מזכיר בערגה את 'הרב הדומה למלאך', 'קדוש עליון'. כשהיה הולך ברחוב, בהדרת פניו ובקדושה הנסוכה על פניו, כולם ראו שמהלך לפניו קדוש עליון, סולם מוצב ארצה וראשו בשמים.

באותו דור, כאשר פשה הקלקול בדור הצעיר שפרקו מעליהם כל עול, רחמנא ליצלן, היתה דמותו של רבינו חומה וגדר לכל פירצה.

סיפר בעל תשובה, שבהיותו עדיין פורק עול, עמד ברחובה של עיר ועישן סיגריה בשבת, רח"ל. והנה פתאום מגיע רבי יוסף משולם לרחוב,

כשנסתיימה מלחמת העולם הראשונה השתפר המצב הרוחני במקום, לאחר תקופה קשה, ורבינו הקהילה שבאו בעליה זו מתימן היו מסדרי חופות וקידושין כמנהגם - בלי כל רישום ובלי תעודת נישואין. כשהרבנים הללו הזקינו, הטילו על רבינו שיהיה מסדר חופות וקידושין.

לפני מלחמת העולם השנייה, כאשר התעוררה שאלת רישום ותעודות נישואין, הרישום היה הכרחי, ואז בחרו יחד עם רבינו באותו גאון וצדיק רבי מאיר חי מזרחי זצ"ל לרב העדה לשעריים והסביבה. באותה עת התבקש רבינו ליטול על עצמו את הפיקוח על תפקיד השחיטה, ולצורך כך נשלח להיבחן בתל אביב אצל אחד מרביי העיר, וקיבל הסמכה להיות שוחט ובודק, ברם, על אף שקיבל הסמכות, לא חפץ רבינו לשמש בתפקיד זה.

בשנת תשי"ז, כאשר שבק חיים רבי מאיר חי מזרחי זצ"ל, עיני

כל העדה ברחובות הופנו באופן טבעי אל הרב יוסף כדי שימלא את מקומו להיות רועם הרוחני. רבינו יוסף משולם היה מגדולי חכמי התורה במקומו, וכל הרבנים מסביבו נכנעו אליו, כך שיהיו במשך שנים רבות כרב המקום ללא עוררין.

לצד זאת כיהן כסגן נשיא 'איגוד רבני תימן', לצד גדולי רבני הקהילה בדורו, ובקשריו הענפים עם כלל הרבנים פעל גדולות ונצורות לטובת הכלל

הגר"י משולם עם הגאון רבי שלום יצחק הלוי זצ"ל

קורות חייו ❧

הגאון רבי יוסף משולם זצ"ל נולד בשנת תרנ"ה, בכפר רועאש במחוז שרעב שבדרום תימן. קיבל תורה מאביו רבי משולם יחיא, ומדודו אחי אמו רבי יעיש שרעבי. כבר משחר ילדותו חשקה נפשו בתורה, והוא גדל באוירה רוויה בתורה, יראת שמים ומצוות, שהוא מתבשם בתורת רבותיו - תלמידי חכמים מובהקים. עיקר לימודם של אנשי האזור בתקופה זו היה בספרי תנ"ך, משניות, ארבעה טורים, מדרשים, זוהר, וכן רבים שעסקו בלימוד בכתבי האר"י ז"ל. בילדותו

בלימוד בביתו

הספיק הגר"י משולם ללמוד עם אביו חלקים רבים בתורה, בהם כל התנ"ך עם רש"י, משניות, שלחן ערוך או"ח, עין יעקב, מדרשים, זוהר ועוד.

באביב תרע"ב, בהיותו כבן ארבע עשרה שנה, עלו כל בני משפחת משולם לארץ הקודש, ולאחר טלטולים קשים ביבשה ובים דרכה רגלם על אדמת הקודש. בתחילה הופנו בני המשפחה וחלק מן העולים שעלו עמם למושבה גדרה, ואחרי כן למושבה מנחמיה שבעמק הירדן, אך בראות אבי המשפחה שהמקום רחוק מתורה ומצוות, לא איבד את העשתונות. הוא החליט מיד לעזוב את המקום והחל לחפש אחר מקום תואם לרוח התורה ויהדות, לדור במקום תורה ללא השפעות מרוחות זרות, עד שלבסוף הגיע לשכונת שעריים שברחובות.

מימין לשמאל: ראש העיר ' כץ, ז' ורהפטיג, רבינו, רבי שלום יצחק הלוי, רבי יחזקאל הכהן ורבי עובדיה יעבץ

במי הדמעות שהוזל באמירת ה'הודו'!
המצוות המהודרות ביותר!

מחזה מרהיב היה לראות את רבינו באפייית המצות, כשהוא בעצמו לש את הבצק בהקפדה גדולה, בדחילו ורחימו כפשוטו. הרבנית ע"ה היתה מכניסה לתנור, כשרבינו עומד על האפיה בדקדוק ומהירות, ובשעה שהיה לש היה אומר את ההלל בשמחה, והעומדים סביבו היו עונים 'הללויה' כפי שהיה נוהג בקהילות קודש שרעב.

בסנדקאות

רבה של רחובות, הגאון רבי אלימלך בר-שאל זצ"ל, היה מידי שנה בא לחזות בכך, כיצד רבי יוסף אופה את המצות. הרב רבי שאול התפעל מאוד מהזהירות וההקפדה על המהירות ועל הנקיין, ועל כל דקדוקי ההלכה שנהג רבינו, וביקש לקבל מצות שמורה עבודת יד לליל הסדר.

הרב לקח את המצות הרכות כמנהג תימן, אלא שבלייל הסדר התפלא אורחיו האשכנזים לראות מצות הנראות כפיתות... לפליאתם, אמר הרב בר שאול: 'מצות אלו - הן המצות המהודרות ביותר!'

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

המצוות המהודרות ביותר!

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

הרב רבינו זצ"ל, כולל את המצות המהודרות ביותר!

לוויה של חמש שעות

בליל ראש חודש טבת, נר שביעי של חנוכה תש"ל, קם רבינו כדרכו בקודש לאחר חצות לילה לתיקון חצות, לעסוק בזהר הקדוש, ובעלות השחר כמנהגו אמר להעיר את הציבור לתפלה. תוך כך חש ברע ונכנס לחדרו לפוש קמעא, ובשעה ארבע לפנות בוקר עלה רבינו למיטתו. רגע כמימריה, וכבר נפח את נשמתו

על האופנוע... ולא זו בלבד, אלא שלבסוף החליק הנהג בנסיעתו, ונפל שניהם לתוך בקעה!

אבל כל זה לא מנע מרבינו, והיה עומד על כך לבוא בדרכים אלו מפני גודל רחמנותו - שלא ליטול מאנשים הוצאות מיותרות...

החלפת המטפחות

הספוגות בדמעות!

רבינו היה אוצר בלום, רימון מלא, שגילם בתוכו תורה גמילות חסדים ואהבת הבריות. אהבתו לבריות, פנים רבות היו לה. בעזרתו לזולת, בדיבורו החם והלבבי, ובהסבירו פנים שוחקות לכל אדם. גם כאשר היה צורך להוכיח, נקט בדרך של 'ולמוכיחים ינעם' (משלי כ"ד, כ"ה), כלומר: יש להוכיח אבל בדרך נעימה עדינה ורגישה, מבלי לפגוע חלילה בזולת. עד השעות המאוחרות של הלילה היה ביתו פתוח לרווחה, שכן אצלו לא היה קיים מושג של יום ולילה. כל היממה היתה יום מאיר, אור של תורה וקדושה.

תפילותיו הזכות והנשגבות נודעו לשם ולתהילה. בימים הנוראים היה שלא לרצונו ולבקשתו - אלא בשל רצון הקהל - עובר לפני התיבה כשליח ציבור, לבוש הדר, ובפנים מאירות דומה לכהן גדול ביום הכיפורים.

וכך תיאר בנו בערגה, כיצד היתה נראית תפילת מוסף ביום הכיפורים במחיצת אביו הגדול. רבי יוסף היה עובר לפני התיבה במוסף של יום כיפור, וסוחרף איתו את הציבור ברגש רב. הוא היה אומר את כל היודיו הגדול בעל פה, וכך היה אומר את סדר היודיו: מניח את ראשו על התיבה, וממור בככי בדמעות שליש. וכלשונו של הבן, 'כל כמה זמן, הייתי צריך להחליף לו מטפחות שנספגו

'ראיתי בספר שהביא

בשם המקובלים'...

רבינו נהג להתפלל כל השנה, כולל בימים הנוראים, מתוך סידור כוונות האר"י ז"ל, ואף עיטרו בהגהותיו. אך כל זאת עשה רבינו בהצנע לכת ובהסתרה, וכשהיה רבינו דורש לפני הציבור, והיה מזכיר עניין בקבלה או מאמר מהזוהר, היה אומר בענוותנות: 'ראיתי באיזה ספר שהביא מלשון הזוהר או מהמקובלים'...

הוא היה מוסר שיעור בקבלה, כאשר טובי החכמים היו באים לינוק ממימיו הזכים. בין משתתפי השיעור המיוחד הזה היו הגה"צ רבי נתן חובישי זצ"ל, הגאון רבי יעקב מזרחי זצ"ל. גם הגאון הגדול רבי יואל קלופט זצ"ל, חבר בית הדין ברחובות באותה העת, היה מגיע במשך יותר משנתיים לשיעורים קבועים בשעות הערב, ואחרי כן היה לומד עם הצדיק רבי זכריה חדד זצ"ל, וחכמים נוספים שהיו באים תמידין כסדרם לבית מדרשו של רבינו, לינוק מתורתו בשיעורי הקבלה.

בקדושתו המופלגת נהג לטבול במקוה טהרה יום יום לפני התפילה, ולא שינה ממנהגו גם בעת מחלה, גם בימים קרים ומים הצוננים, אף ביום האחרון לחייו!

הסעה באופנוע...

כאשר היו מזמינים אותו למול בברית מילה, וביקשו לשלוח לו מונית כדי להביאו, היה חס על ממונם של ישראל ומעדיף להיטלטל באוטובוס או בעגלה, ובלבד שלא להוציא מומן מישראל.

פעם אחת, להפתעת בני הבית, הגיע מאן דהוא לאסוף את רבינו - עם אופנוע... רבינו בענוותנותו לא ראה בכך שום פגם בכבודו, וכך ישב רבינו מאחור כשהוא נוסע עם אותו נהג

עם הרבנים הגאונים רבי יונה שיבר ורבי צבי יהודה מלצר

זה מזה שיעזור לך!

הזיווג
שולך

השמחה
שולך

הפרנסה
שולך

ההצלחה
שולך

הבריאות
שולך

הנחת
מהילדים
שולך

ספר התורה חתם שעבר מדור לדור מאב לבן ברטט ובזיע, אשר נכתב בקדושה ובטהרה ע"י המקובל האלוקי לפני 382 שנה ומאז החל לפעול ניסים ונפלאות וכאז כן היום כל מי שמגיע לס"ת להתפלל זוכה ורואה ישועות

עקב מגבלות הקורונה, ניתן להעביר שמות לתפילה (ללא עלות) אצל ספר התורה הקדוש.

השמות יוזכרו בל"נ על ידי הגה"צ הרב מרדכי יצהרי שליט"א

שולחן
4 03-539-3010

בית הכנסת 'הרמב"ם - עץ יוסף' ראשון לציון

בית הכנסת 'הרמב"ם - עץ יוסף'

בית הכנסת: 'הרמב"ם - עץ יוסף', רחוב נחמה, ראשון לציון.

רב בית הכנסת: רבי דוד גריידי שליט"א, המכהן גם כחבר הועד המנהל ב'ארגון יוצאי תימן'.

עליו: בית הכנסת יוסד והוקם בשנת תרצ"ד על ידי הרב יוסף בן אהרן גודעי זצ"ל. בתחילה נקרא בית הכנסת

על שם הרמב"ם, שעל פיו נוהגים בבית הכנסת וכנוסח הבלדי, ואחרי כן נוסף השם 'עץ יוסף' על שמו של המייסד זצ"ל, אשר מסר את נפשו על הקמת בית הכנסת. בתחילה הוקם בית הכנסת בצריף קטן עם מניין וחצי, ובסייעתא דשמיא גדל והתרחב -

רבי דוד גריידי מעניק מלגה בכנס 'חדש בקרב' 5

מבית כנסת משפחתי הפך המקום לעמותה מסודרת שנבחרת אחת למספר שנים - עד שכיום הוא מונה כשבעים מתפללים!

לפני כארבע שנים הקים הרב גריידי שליט"א את הכולל 'מנחת יהודה' לעילוי נשמת אביו, הרב יהודה גריידי ז"ל. הכולל פעיל בשעות היום ובו לומדים גמרא, עין יעקב, ספרי מוסר ועוד. בשבת בצהריים מתקבצים המתפללים ללימוד רש"י, ולאחר מכן מתקיימים במקום שיעורי תורה, עד לתפילת מנחה.

מהעבר: לפני שנים רבות רצו מתפללי בית הכנסת להרחיבו למגרש הסמוך, מחוסר מקום. הדבר אף הובטח לגבאים על ידי העירייה, אך מטבע הדברים - נפתולי הביורוקרטיה עיכבו זאת והדבר לא יצא לפועל. לבסוף ניתן מגרש זה לקבלן, שהקים בו גן לעילוי נשמת בנו.

כשראו כך חברי העמותה והמתפללים, החליטו: 'לא תהא כהנת כפונדקית!' הם קיבלו על עצמם לצאת לדרך ללא כל שהות, והחלו בבניית בית של קבע כיאה לבית השם, וכך עברו מצריף רעוע לבית אבן כלול בהדרו המתנשא לתפארה.

חדש בקרב: הגיליון מייצג עבורי את המסורת ומביא את התורה של רבותינו. עבורי הגיליון הוא מקור לגאווה ולהשראה.

קוראים יקרים!

במדור זה אנו סוקרים קהילות, ארגונים ומיזמים שונים, וגם הפעם: סיקור קצר ומרתק על אחד ממאות בתי הכנסת שקשורים לגיליון 'חדש בקרב' ופעולותיו.

מעוניינים שנסקר את בית הכנסת שלכם? חייגו לטל' 054-8410475

מסירת חפץ לקטן שליח

תשובה:

א ראובן שקיבל את הכסף דינו כשומר חנם.
ב אם שמעון אמר לראובן במפורש שישלח עם הקטן וזה על אחריותו, פטור ראובן.
ג אם לא אמר לו שמעון שזה על אחריותו, נחלקו הפוסקים ודעת רוב הפוסקים שראובן פטור, ולהלכה מכח קים לי לא ניתן לחייב את ראובן לכולי עלמא.

ש אלה: ראובן התבקש להעביר 1000 ₪ מבני ברק למודיעין עילית, כדי שבמודיעין עילית יבוא שמעון וייקח ממנו את הכסף. שמעון שלח את בנו הקטן [בר דעת, אך מתחת לגיל מצוות] כדי שייקח את הכסף מראובן. הקטן קיבל את הכסף ולאחר מכן איבדו ולא הביאו לאביו שמעון. האם ראובן חייב על כך שמסר את הכסף לקטן?

מקורות וביאורים: בשולחן ערוך ח"מ (סימן קפ"ח סעיף ג') פסק שהחוננוי פטור אף על פי שהשליח היה קטן, וכתב הסמ"ע (ס"ק ט') דכשאמר לו שלח לי על ידי פלוני, אף על פי שאפשר שלא ידע הבעלים שהוא קטן פטור, והואל וקיים מאמרו. ולעניין אם צריך המשלח לומר והפטור, דעת הסמ"ע (סימן ק"ב ס"ק א' וסימן קכ"א ס"ק ג') והש"ך (סימן קכ"א ס"ק ד') שאין צורך, וביאר הסמ"ע דבאומר תן לחש"ו לא מסתבר שמתכוון שילך עמו לשמרו. ובנתיבות המשפט (סימן קפ"ח ס"ק א') כתב שבאומר תן לחש"ו מתחייב המשלח מדין ערב, כיון שזה מוציא ממון על פיו, וממילא נפטר הלווה אפילו כשלא אמר והפטור. ולפי זה אינו מועיל אלא כשאומר לשון שמתחייב בו, או אפילו כשאומר תן לו חובי, אבל כשאמר סתם תן לחש"ו שאין עליו חיוב מדין ערב, אין הלווה נפטר עד שיאמר והפטור. והש"ך שם הביא דעת בעה"ת בשם הרמב"ן שצריך לומר והפטור, וכן הסכים בקצות החושן.

ומלשון השולחן ערוך (סימן קפ"ח סעיף ג') לכאורה נראה שסובר שאין צורך לומר והפטור. וכתב שם הסמ"ע (ס"ק ט') שאפילו לא פירש לו שלח על ידי קטן אלא אמר לו שלח לי על ידי פלוני, שלא ידע המשלח שהוא קטן, כיון שקיים הלווה נאמרו פטור, וכן הבין במתנה אפרים (הלכות שולחן סימן ה') מדברי הרמב"ם, יעוין שם, והקשה מאי שנא משואל שאמר למשאל שלח על ידי בנך שפטור, דהטעם שלא יצא מרשות משאל, והכא נמי לא יצא מרשות לווה. ותירץ דשאני גבי שואל לענין חיוב אונסין דאמרינן שאף אילו לא היה שולחה היה קורה האונס, אבל במלוה כיון שעל פי דיבורו שלח, אף על פי שלא אמר והפטור, נפטר. וכן בשו"ת מהר"ש הלוי (ח"מ סימן כ"ג) משמע שאין צורך לומר והפטור, ועיין עוד בפתחי חושן (שאלה ופיקדון פרק ז' סעיף ט"ז).

הערה חשובה: הדברים משתנים בכל נדון לגופו, ואין לפסוק מהם, וכל שכן בדיני ממונות שתלויים בשערה, ואינם אלא לתועלת המעיין בלבד.

מענה לשאלות בדיני ממונות,

בל"ג בין השעות 9:00-10:00 בבוקר בטל' 054-8434403.

הקמת קרנות לאלמנות ויתומים בדרך כבוד

עֲרֵבִים

שע"י קיסת הצדקה בארץ ישראל

י"טב"ם קרנות לאלמנות ויתומים" ע.ר. מס' 1-002-046-58

לפרטים ולהצטרפות חייגו:

03-6716911

מהנעשה בעמותה

כיצד הפתיע סגן שר הפנים את חבר העמותה?

בפגישה מיוחדת במעונו של סגן שר הפנים, הרב **יואב בן צור**, השתתפו חברי עמותת 'ארגון יוצאי תימן' ובהם הרה"ג רבי **משה ישראל יונה שליט"א**, רבי **דוד תעשה שליט"א** ועוד.

בשיאו של המפגש סקר הרב יונה את תוכניות הארגון בכל המחלקות, החל מהפרייקט הענק 'חדש בקרבי' ואלפי משתתפיו, וכן את פרויקט רבות ומגוונות. לאחרונה פנה היועץ הנמרץ ר' יוסי לוי, מלשכתו של סגן השר הרב יואב בן צור, אל ידידו הרב משה ישראל יונה שליט"א, והביע בפניו את התפעלותו מהסידור המיוחד אשר צדה עינו בתפילתו בבית הכנסת שבו הוא מתפלל בשכונת הר נוף, ואת רצונו להיפגש עם העורך.

וכך, במהלך הביקור סקר רבי דוד תעשה בפני סגן השר את המלאכה הגדולה והטרחה הרבה העומדת מאחורי הוצאת הסידור, ואף שטח בנוסף, כפי שסקרנו בחדשים הקודמים, מאז צאתו של הסידור הנפלא 'מכתם לדוד' מאת רבי דוד תעשה שליט"א, חבר הוועד המנהל של העמותה, הוא התקבל בשמחה רבה בקהילות רבות ומגוונות. לאחרונה פנה היועץ הנמרץ ר' יוסי לוי, מלשכתו של סגן השר הרב יואב בן צור, אל ידידו הרב משה ישראל יונה שליט"א, והביע בפניו את התפעלותו מהסידור המיוחד אשר צדה עינו בתפילתו בבית הכנסת שבו הוא מתפלל בשכונת הר נוף, ואת רצונו להיפגש עם העורך.

וכך, במהלך הביקור סקר רבי דוד תעשה בפני סגן השר את המלאכה הגדולה והטרחה הרבה העומדת מאחורי הוצאת הסידור, ואף שטח בנוסף, כפי שסקרנו בחדשים הקודמים, מאז צאתו של הסידור הנפלא 'מכתם לדוד' מאת רבי דוד תעשה שליט"א, חבר הוועד המנהל של העמותה, הוא התקבל בשמחה רבה בקהילות רבות ומגוונות. לאחרונה פנה היועץ הנמרץ ר' יוסי לוי, מלשכתו של סגן השר הרב יואב בן צור, אל ידידו הרב משה ישראל יונה שליט"א, והביע בפניו את התפעלותו מהסידור המיוחד אשר צדה עינו בתפילתו בבית הכנסת שבו הוא מתפלל בשכונת הר נוף, ואת רצונו להיפגש עם העורך.

בפניו את תוכניותיו לעתיד - לספרים נוספים שברצונו להוציא לאור. הרב בן צור הביע את התפעלותו הרבה, עד כדי כך שאמר לרבי דוד כי ברצונו לבדוק אפשרויות ממשיות לסיוע בהוצאת הספרים החשובים.

בהמשך העניק רבי דוד תעשה לרב בן צור סידור עם הקדשה אישית, ועמו כמה כרכים נוספים עבור בית הכנסת שבו מתפלל סגן השר. ואז, הרב בן צור הפתיע את הנוכחים, כאשר העניק תעודת הוקרה מפוארת (ראו תמונה) שבה הוא מביע את הערכתו לרב תעשה ולפועלו הרב למען הדקדוק והמסורת, וכן הוסיף וכתב לו מכתב אישי, לבבי ומרגש.

יצוין כי הפגישה נקבעה כבר לפני תקופה, אלא שהיא נדחתה בשל כך שסגן השר נדבק בנגיף, ומיד לאחר מכן החל הסגר השלישי. אך אנשי הלשכה לא וויתרו: מיד בסיום הסדר הם פנו שוב לארגון את הפגישה, ואכן - המפגש המכובד יצא לפועל בביקור המוצלח בלשכתו של הרב יואב בן צור.

המשתתפים בפגישה המיוחדת יצאו ממנה בטעם טוב ומתוך רצון להמשיך שיתופי פעולה עתידיים, דבר שאי"ה יביא תועלת למגוון פעולות. פרטים יבואו!

ח"כ הרב יואב בן צור, רבי דוד תעשה, הרב משה ישראל יונה

ח"כ הרב יואב בן צור בלשכתו עם חברי ארגון יוצאי תימן

מהנעשה והנשמע

• **שהשמחה במעונם:** ברכת מזל טוב שלוחה לרבנים הגאונים: רבי אריה נדב שליט"א ובנו רבי יחיאל נדב שליט"א - לרגל אירוסי הנכדה הבת | רבי יורם סרי שליט"א - לרגל אירוסי הבת | רבי אורי צדוק שליט"א - לרגל נישואי הבת | משפחת הגאון רבי נפתלי סימון זצ"ל - לרגל אירוסי הבת.

• **ברוך דיין האמת:** לאחר 100 שנות תורה ויראה: בשלהי חודש שבט נפטר הישיש הצדיק רבי יחיאל חגייה זצ"ל, מזקני תימן בישוב מגדיאל בהוד השרון, בגיל מאה ואחת שנים. דמותו הקורנת הקרינה הוד והדר של קדושה וטהרה לכל תושבי הישוב והסביבה, ורבים היו באים להתברך ולהיוושע מפיו. כל ימיו היו מקשה אחת של תורה ועבודת ה' בתמימות ובשלימות. קידש שם שמים בהליכותיו המופלאות, ובענווה גדולה הסתיר את גדולתו העמוקה. הותיר אחריו זרע קודש בירך ד', בנים ובנות הממשיכים את דרכו ומורשתו, בני תורה יראי ד'.

רבי יחיאל חגייה זצ"ל

• הלכה לעולמה הרבנית הצדקנית מרת יונה חדד ע"ה, אשת חבר להגאון רבי יוסף חדד זצ"ל רב הישוב מדיד שבתמימן ורב המושב תרום בארץ ישראל, והיא תשעים שנה. בעלה נפטר על פניה בשנת תשכ"ה, בהיותו בן נ"ב שנה בלבד, והרבנית ע"ה עמדה בגבורה וגידלה לבדה את כל ילדיה במסירות נפש גדולה, ואכן זכתה לדור ישרים מבורך, נכדים ונינים.

רבי יוסף חדד זצ"ל

אחד מנכדיה הוא הרה"ג רבי יוסף צברי שליט"א, מו"ס 'שלחן מלכים' ועוד, המוכר לקוראי הגיליון ממדורו הנכבד.

• **הדים רבים לפעילותו של קו 'חדש בקרבי':** המערכת הוצפה באין ספור הודעות: הרשמה לפרוייקט 'צורבא מרבנן', התעניינות במיזמי העמותה, שאלות הלכתיות ועוד שהופנו לרבנים הכותבים בעלון, הערות ושבחים לעורכים ולמו"ל ועוד ועוד...

מאות ילדים שאירו תשובות לחידות גיליון חודש אדר, וכן בחרו שם למדור הילדים - ראו עמוד 16. הפרסים המיוחדים כבר בדרך!

בפרט יש לציין את הפניות הרבות למסירת שמות לתפילה ולברכה אצל ספר התורה המקודש 'התם'. השמות הועברו אל הגה"צ רבי מרדכי יצהרי שליט"א שיוכרים ויעתיר עליהם בתפילה בימי שני וחמישי.

נקודה מהחיים

חיים ולדר
סופר ויועץ חינוכי

המסבירנים הטובים ביותר של המגזר החרדי

האנשים שצריכים לדבר את הציבור שלנו הם האברכים. הם הכי מוכשרים מכולנו, הם הכי חכמים מכולנו, הם חדים כתער, הניתוק שלהם מהתקשורת, הופך אותם לפחות מתמצלים, לפחות מתרפסים וליותר אותנטיים

האברכים. רק הם.

הם הכי מוכשרים מכולנו, הם הכי חכמים מכולנו, הם חדים כתער, הם יודעים להבין בדיוק מה השאלה, ולחשב מראש לאיזו שאלה תוביל התשובה שלהם ומה התשובה שהם יענו. אלפי שעות לימוד גמרא מובילים את האדם לשלמות כזו שאף אחד אחר לא יכול להתחרות איתו.

ויש עוד יתרון לאברכים, ועליו כתבתי בעבר. דווקא הניתוק שלהם מהמדיה, דווקא העובדה שהם אינם עושים חשבון לאיך הדברים ייראו, דווקא משום שאינם מחוברים לשיח התקשורתי, הופך אותם לפחות מתמצלים, לפחות מתרפסים וליותר אותנטיים.

המשך יבוא!

הסדרה שיקפה באופן חיובי ביותר את הדברים החשובים ביותר לציבור שומרי התורה והמצוות: בית של תורה, חינוך, אברכים, שידוכים, גמ"חים.

חיבים לציין שאנו, החרדים, מרתקים מאד את הציבור החילוני, ומלבד הכתבים לענייני חרדים, כמעט כל עיתונאי מנסה למצא זווית על הציבור כי הוא יודע שכל עיסוק בציבור שלנו גורם לצפיית שיא. ברם, רוב הכתבים והכתבות עוסקים בדברים שליליים בשולי המחנה, ונודי לראות סדרת כתבות שנעשתה ממקום אובייקטיבי ואפילו אוהד.

כשראיתי את הסדרה הבנתי מי הם האנשים שצריכים לדבר את הציבור שלנו.

אחר פרסום טור שכתבתי תחת הכותרת 'הסברה או התמצלות', הגיע אלי מבול של תגובות שנגעו בנושא ההסברה. רוב התגובות נתנו רעיונות כיצד להסביר, חלק מהן שידרו ייאוש שאין מה לעשות, היו מי שקראו להקים גוף הסברה חרדי ורבים ביקשו לכתוב טוב עם דף מסרים מעין 'דע מה ששתיב'.

למען האמת, זה מה שרציתי לעשות. אך הדרך מהרצון לכתוב דף מסרים כזה לבין הביצוע היא ארוכה וקשה. לא ידעתי אפילו מאיפה להתחיל.

ואז הביאו לידיעתי סדרת כתבות בשם 'חוקי המשחק החרדי' שנעשתה על ידי הכתב לענייני חרדים י' שרקי שנחשב לאחד שפועל בהגינות ואינו מחפש לפגוע במגזר.

הרב משה צאלח זצ"ל

תדעו עוד צער בגבולכם'. וסיעת יהדות התורה מסרה: 'המומים וכואבים אנו עד דיכזוכה של נפש מלכתו של איש יקר ואהוב שהיה מסור בליבו ונפשו לביצור חומות הדת והשבת בעירנו פתח תקווה, הרב משה צאלח ז"ל, נציג ציבור נאמן לרבותיו ולשולחיו לאות ולמופת. גדולה האבדה לעירנו ומשגרים אנו תנחומים למשפחתו היקרה ולכל מוקיריו ומכרייו'. בימי האבל לפטירתו השתתפו רבני העיר, תלמידי חכמים רבים, חברי כנסת ואישי ציבור ועוד. תנצב"ה.

צרכי הכלל, איש מחשבה אמיתי! היה אהוב כל עובדי העירייה. בראש ובראשונה היה מסור לתנועת ש"ס זה טרגדיה בלתי נתפסת אני שולח תנחומים למשפחתו היקרה בשעה קשה זו. גם בתנועת ש"ס פתח תקווה פרסמו הודעת אבל ובה נכתב: 'המומים וכואבים ומבכים מרה את פטירתו של אחד מבני החבורה, איש החסד והנתינה חבר מועצת העיר פ"ת.

הרב משה צאלח זצ"ל

בפתח תקווה נפטר לבית עולמו מסיבוכי הקורונה הרב משה צאלח ז"ל, חבר מועצת העיר, והוא בן 67 שנים.

נודע כיהודי יקר שהיה פעיל לטובת הציבור במגוון תחומים, וסייע לכל הפונים אליו מכל החוגים. לצד כל זאת נודע כתלמיד חכם, וגם כשהיה במצב קשה זעק ללמוד תורה ועסק בפעילות חסד. גם ביומו האחרון סייע לקופת הצדקה 'תפארת הצדקה' של נזקקי העיר. הוא מסר שיעורים תורניים במשך שנים רבות, הקדיש את חייו לטובת הזולת, ותרם מכספו למען המסכנים והשבורים.

מימין לשמאל: הרב משה צאלח, הרב אוריאל בוסו, הגאונים רבי ששון כהן, רבי שמעון בעדני ורבי מסעוד בן שמעון שליט"א

בן תורה ושליח ציבור שליווה את התנועה בעשייה למען הכלל והפרט במסירות אין קץ, עד יומו האחרון. לאורך כל ימיו שם לו מטרה אחת לשמוע בקול דברי חכמים וציות לדעת תורה. אהוב ונחמד לבריות. תנחומנו למשפחתו היקרה. שלא

זכה והותיר אחריו את אשתו שתח' ושמונה ילדים, שאת כולם זכה להשיא בחייו. ח"כ הרב אוריאל בוסו, אשר שימש כיו"ר ש"ס בפתח תקווה, ספד לרבי משה צאלח ז"ל: 'קשה לי לעכל את הבשורה הקשה, איש נעים הליכות שלא זז מדעת תורה. ראה תמיד את

חדש בקרבי
קן מלגות לחיזושי תורה

**בא להקדיש את הגיליון
לקרוביך ומכריך,
להצלחה/רפואה שלימה/
עילוי נשמה/זיווג הגון/
זרע של קיימא/פרנסה טובה
וכל הישועות,**

ותזכה גם להשתתף בהפצת התורה

**הישועה
שמחכה
לך כאן!**

בשותפות ל'ארגון יוצאי תימן'

תוכל לזכות בהקדשה

שנתית/חצי שנתי/חודשית.

פנה עכשיו בטלפון:

054-8410475

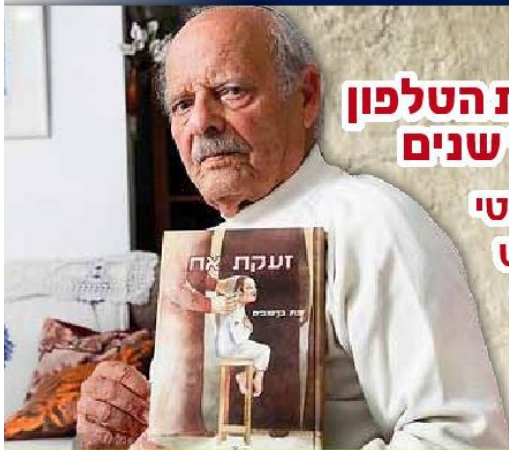

זעקת אח

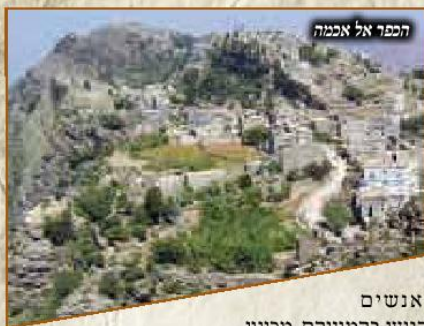
שיחת הטלפון לאחר שנים

סיפור הדרמטי

של ילד יהודי קטן שנתלש
מחיק משפחתו, ומסע החיפושים
הבלתי יאמן של בני משפחתו
השתרע על פני... 46 שנים

קראו את סיפורם הדרמטי, קודע לב ומחמם את הלב, של אחים שהופרדו והתאחדו מחדש. השניים נולדו וגדלו בעניות קשה, בתימן שלפני תש"ח, עד אשר נאלצו לעזוב את בית הוריהם בחיפושים אחרי מזון בכפר ערבי נידח. שם התקבלו בהכנסת אורחים... ובבוגדנות ערבית מסורתית, כאשר פנחס בן השש הוכרח להתאסלם ונלקח מאחיו • בשנת תש"ט, עלה האח הגדול יותר ארצה, יחד עם רוב יהודי תימן, אך מעולם לא ויתר על חלומו למצוא את אחיו הקטן ולהביא לאיחוד המשפחה • חלומו התגשם כעבור 46 שנה • באדיבות מערכת 'זמן' • פרק ראשון בסדרה

בן טובים הרגיש כיצד לבו מאיץ את פעימותיו. ידיו החלו לרעוד. אך הוא היה חייב לוודא כי זהו אכן אחיו. 'באיזה כפר גדלנו?' הוא שאל את בן שיחו, כליכך קרוב ועם כל זאת - כליכך רחוק. 'אל וערה', השיב לו האיש. 'והיכן נפרדנו?' 'בג'אבל אלחטוב'.

בן טובים נתקף בסחרחורת. הוא ניסה לעמוד, אך רגליו לא החזיקו אותו. למזלו, בנו רענן הספיק לתפוס אותו כשהוא צנח אל הקרקע, מעולף...

היכן גדלנו?

פת בן טובים ישב בסלון ביתה של אחותו מלכה, באחד מפרברי תל אביב. לידו, על השולחן, היה מונח מכשיר הטלפון. בנו רענן הביט בו בעידוד. אחייניו ואחייניותיו העסיקו את עצמם בחדרי הבית, אך בן טובים עצמו נתון היה במתח של ציפייה. עד שהשיחה הגיעה, הוא כמעט שלא הצליח להאמין כי הדבר אכן מתרחש במציאות...

היה זה בערבו של יום שני, אור לכת"ח בחשוך, תשנ"ג. בעוד בן טובים יושב וממתין לשיחה המיוחלת, נדדו מחשבותיו 43 שנה לאחור, אל ערב אחר, בו הגיע לראשונה לבקר את אמו במחנה העולים. הוא בעצמו עלה ארצה שנה קודם לכן, וחלפו קרוב לחמש שנים מאז ראה את אמו לאחרונה. יפת ניגש אל המודריך האחראי לקליטת עולים וסיפר לו בהתרגשות עצומה כי למחרת היום הוא נוסע באוטובוס להיפגש עם בני משפחתו. יחד עם אמו, הנער הצעיר ציפה לפגוש את אחיו ואחותו, שנותרו אף הם בתימן.

לתדהמתו הרבה, אחיו הקטן לא היה שם.

'פנחס... היכן הוא פנחס?' הוא דרש לדעת. אמו ולאח אחותו הנשואה החליפו מבים כאובים. אמו פלטה אנחה מיוסרת וטמנה את פניה בין כפות ידיה. היא לא הייתה מסוגלת להוציא מילה מפה. לאה קראה לאחיה יפת הצידה והסבירה לו בקול חרישי שהם לא הצליחו לשכנע את הרשויות בתימן להרשות לפנחס לעזוב את ארצם.

מאותו רגע ועד לערב זה, דבר אחד ליווה את בן טובים והפך למוקד חייו, למשימה שאמו הפקידה בידו - למצוא את האח האבוד. דברי הנביא ישעיה הדהדו בראשו, יום אחר יום: 'ומבשרך לא תתעלם'.

...

בשעה 9:00 בערב, צלצל הטלפון. לפתע, כל הנמצאים בחדר התנערו מעיסוקיהם והתמקדו בבן טובים. הוא נשם עמוקות, הרים את השפופרת והצמיד אותה לאוזנו.

'הלו?'

מעברו השני של הקו נשמע קולו של משה, איש הקשר שלו באמריקה. משה הודיע לו כי בעוד רגע, הוא יקשר אותו עם אחיו פנחס, המתגורר בתע, תימן. האח, אתו לא החליף מילה במשך קרוב ליובל שנים...

'אהלן וסהלן, מרחבתי', נשמע הקול, מוקדם את פניו בברכה הערבית המסורתית. 'כיצד חאלק, יא אחי? מה שלומך, אחי?'

'אנשים' הגיעו בהמוניהם, מכיוון שזהו סיפור אמיתי, מסביר בן טובים לכתבנו. 'ואין זה סיפור מעשה בלבד - אני רוצה לעשות משהו. אני רוצה ללמד את כלל ישראל שאין לנטוש את הקרובים שלנו ולהפקירם לגורלם, לעולם. גם אם סיפורי יעורר אדם אחד בלבד, והיה זה שכר'.

וכעת לפניכם סיפור, שלא שמעתם כדוגמתו מעולם.

אל וערה, תימן

תש"ג.

יפת פקח את עיניו. האור החיוור שחדר פנימה לתוך הבית העיד כי השחר הפציע זהיעתה, אך אמו כבר עמדה על רגליה, מסיקה את התנור ומכינה ארוחת בוקר דלה למשפחתה.

הילד בן העשר התיישב על מחצלת הקש הדקיקה שלו, נטל בזריזות את ידיו, ניגב את עיניו וסלסל את פאותיו, תוך כדי שהוא ממלמל 'מודה אני'. ואז נשמע לפתע קול רם ובלתי יציף, שהקפיץ אותו ממוקומו בחדרה.

פה יהיה!

יפת הביט לעבר מקור ההמולה, בפתח הבית.

'החוצה! הסתלקי מכאן!' קראה אמו בלחישת רועמת, מנפנפת במטאטא לעבר הפולשת הלא רצויה. עז תועה, שריח האוכל המתבשל הגיע לנחיריה, נכנסה לתוך הבית דרך הדלת הפתוחה. למעשה, המבנה המט ליפול שנקרא בפי משפחת יפת 'בית', היה חסר דלתות, רק פתחים; לא היו לו חלונות, אלא מספר פתחים בקירות. הבית היה חשוף לאיתני הטבע, ללא כל הגנה מפני הרוח, השמש, הגשם, חום וקור... כפי שהיה חשוף בפני אורחים תועים למיניהם, חיות או בני אדם, שביקשו להיכנס פנימה.

לא תמיד היה המצב כך.

יפת בן טובים

יפת בן טובים, מורה לשעבר בגמלאות, מתגורר בראש העין, אך הוא נולד בכפר קטן בשם אל־אֶכְמָה בתימן. הוא עבר ילדות קשה וסוערת, ובסימומה עלה ארצה במסגרת מבצע 'על כנפי נשרים', הידוע גם בכינויו 'מרבד הקסמים', בחורף של שנת תש"ט.

כל חייו, נשא בן טובים על ליבו משא כבד, משהו שמעטים מבין ידידיו ומכריו ידעו על קיומו. עוד בהיותו בתימן, נחטף אחיו הקטן פנחס מחיק משפחתו ואולץ להתאסלם. המשפחה נמלטה מתימן, לא הייתה להם אלא להשאיר את פנחס מאחור.

בן טובים קבע לעצמו משימת־חיים: את אחיו האבוד, המתגורר כיום בתימן, ולהתאחד עמו. כאשר כתב 'זמן' התקשר אליו בבקשה לשמוע את סיפור חייו הדרמטי, הסכים בן טובים לעשות מאמץ מיוחד ולהגיע לירושלים כדי להיפגש איתנו. במהלך הראיון, הוא שיתף אותנו בסיפורו הפרטי־פרטי, בנוסף לתובנות בלעדיות הקשורות בחיפושים אחרי אחיו, שנמשכו למעלה מחמישים שנה, ועדיין לא הסתיימו.

לפני מספר שנים, הוציא בן טובים לאור ספר בשם 'זעקת אח', בו הוא מגולל את סיפור ילדותו הטראגית, יחד עם חיפושיו הבלתי־פוסקים. הספר עורר התעניינות רבה בעיר מגוריו, עם אירוע מיוחד שהתקיים לרגל הוצאתו לאור, בו הוא חתם על ספריו. גם ראש העיר השתתף באירוע.

את הבית ונשא
אישה, המשיכו
הלימודים בעיקר
עלידו שני
צורפים שהיו
קרובי המשפחה של
טובים, בשלב זה,
סיפק להם אביהם
את ספרי הלימוד
מספרייתו הפרטית
הגדולה, שהכילה
מאות ספרי קודש,
לצד שני ספרי
תורה. אוסף

מפואר כזה היה נדיר בתימן של אותם ימים.

'אני זוכר כיצד למדתי אלף-בית עם וואהב, אחי הגדול מצד אבי', מספר בן-טובים. 'זכור לי הפסוק הראשון שלמדנו, בפרשת נח. אני גם זוכר כיצד הקפידו על מי שלא הצליח בשיעור... אני ידעתי לדקלם את הפסוק טוב יותר מכל אחד אחר. וואהב שיבח אותי בפני הילדים האחרים ובפני אבי, אך במיוחד העביר את הדברים לאמי.'

שינויים לא רצויים

זמן קצר לאחר לידתו של פנחס, אחיו של יפת, הודיע להם טובים כי אשתו שרה - אמו של יפת - תצא מהבית. באל-אכמה, בו התגוררה יחד עם אשתו השנייה קמור. היא וילדיה יעברו כעת לגור בכפר אל-וערה.

ההחלטה הייתה מפתיעה ומאכזבת, אך איש לא ערער על דבריו של אבא. וכך ניתק הקשר ההדוק בין שרה לקמור. לאכזבתן הרבה של השתיים, לידה של שרה איבדו את הקשר עם אחיהם-למחצה. המרחק בין אל-וערה לאל-עירש היה גדול מכדי שיפת יוכל לעבור אותו בכל יום כדי לעבוד וללמוד תורה מפי הצורפים. וכך הופסקו לימודי התורה שלו.

שוק שוקק חיים בתימן

מספר בן-טובים:

זכור לי היטב השוק של יום שלישי - 'שוק אל-ת'לאת'א'. פעם בשבוע שוקים אחרים וקונים היו נוהרים לשם, מכל הכפרים מסביב. כל עקרת בית קיוותה כי בעלה יפתיע אותה במתנה קטנה כלשהי, וכמובן הילדים ציפו לכך עוד יותר ממנה.

המשפחות היו נועצות עיניים בציפייה בעגלות הסוחרים, העמוסות סחורה, שעברו דרך הכפרים בדרך לשוק. לא יכולתי שלא להבחין כיצד אבותיהם של הילדים האחרים בכפר - ערבים כולם - היו חוזרים הביתה עם משהו לילדים, בין אם זה ממתק או מתנה קטנה אחרת.

לצערי, אנחנו מעולם לא חווינו רגע מאושר כזה. אני, אמי, מנחס, ג'זאל ופנחס נאלצנו להתבונן בקנאה בשאר המשפחות. אני זוכר את תחושת המרירות והיאוש...

הבית בו גרנו לא היה ראוי למגורי אדם. הוא היה פתוח מכל צדדיו, ופתחי הכניסה היו ללא דלתות. כל בהמה משוטטת, חית פרא, או כל עובר דרך - רצויים או לא - יכלו פשוט להיכנס פנימה. חיינו בפחד תמידי.

המשך יבוא...

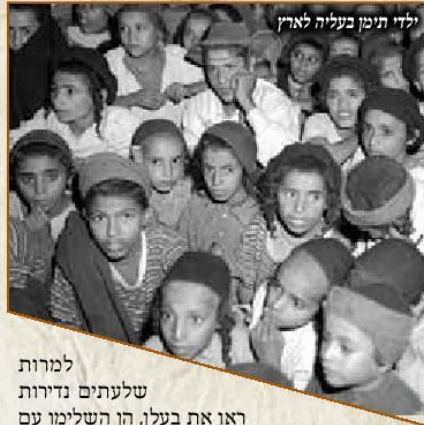
הימים הראשונים

יפת בן-טובים ברהים נולד בערך בשנת תרצ"ג-תרצ"ד. באותם ימים, לא התנהל רישום מסודר של הלידות, ויום הולדתו המדויק אינו ידוע לו. הוא גדל בכפר אל-אכמה, במחוז שרעב המפורסם בתימן, בו התגוררו יהודים רבים. אל-אכמה הוקם על פסגתו של הר גבוה המוסיף לתחום שיפוטה של העיר תעו, השנייה בגודלה ובחשיבותה בתימן, אחרי צנעא הבירה.

משפחת טובים הייתה המשפחה היהודית היחידה בכפר, אך הם הרגישו עצמם בטוחים. שלא כמו בצנעא, שם התנהלו פגרומים והסתות נגד היהודים, שרעב הייתה אזור שקט, בו היהודים חיו בביטחון יחסי, תחת 'הגנתם' של המוסלמים המקומיים, כפי שהם מצווים לנהוג על-פי הקוראן (על היהודים לשלם מס מיוחד, עבור 'הגנה' זו). האזור היה כפרי, ותושביו ניהלו חיים פשוטים, ללא כל מותרות.

יפת נולד וגדל בבית בנוי היטב בן שלוש קומות. קומת הקרקע שימשה כמחסן לפולי קפה, אותם קנתה המשפחה מן האיכרים באזור. חלק מעסקי אביו, טובים ברהים, היה אחסון ועיבוד פולי קפה, שנמכרו מאוחר יותר לסוחרים לייצוא. בעיקר לנמל עדן שהיה בשליטת הבריטים.

בקומה שנייה התגוררה אמו, שרה בת מדמון יהודה, שהייתה אחת מחמשת נשותיו של טובים ברהים (ריבוי נשים היה נהוג עדיין בקרב חלק מיהודי תימן

ילדי תימן בעלה לארץ

למרות

שלעיתים נדירות

ראו את בעלן, הן השלימו עם

המצב וחזיקו זו את זו.

עמלו של ילד

כל אחד מהבנים, לאחר שהגיע לגיל בו הוא יכול לעזור לעסקי המשפחה, נדרש לעשות את הדרך הארוכה בין הגבעות המפרידות בין אל-אכמה לאל-עירש, מדי יום ביומו. כבר בגיל חמש, התחיל יפת בצעדה היומית, כדי לספק לצורפים את החומרים הדרושים להם לעבודה. הוא היה משכים לקום בבוקר, אמו הייתה אורזת לו ארוחת צהריים ושולחת אותו לדרכו.

'בתימן', מסביר בן-טובים לכתב 'זמן', 'ילד קטן היה חייב להיות בוגר בהרבה מכפי שמצפים מבן גילו בימינו. בגיל שש, היה עליו להתנהג כמו בן 12, במובנים רבים'.

על הילדים הוטלו תפקידים רבים: היה עליהם לדאוג לפחם להסקת התנור. הם הביאו חומרי ניקוי והברקה לתכשיטים שיצאו מהכבש.

הם הביאו מים לנטילת ידיים, לשתייה ולהכנת קפה. בשעת הצורך הם ניקו את בית המלאכה. הילדים הכינו מזון, טבק וכל מה שנדרש לאומנים כדי שיוכלו להמשיך במלאכתם ללא הפסקה. טובים עמד על-כך שהצורפים יקבלו את כל צרכיהם, כדי שלא יאלצו אפילו לקום ממקומם ויוכלו להתמקד בייצור סחורה באיכות הטובה ביותר. הם עסקו באומנות המסורתית, שהייתה ממוחיתם של יהודי תימן: ייצור דגנים דקורטיביים, משובצים בתכשיטים, לחרבות ופגיגונות שהעריבים בלבד הורשו לשאת על גופם.

הילדים לא התקבלו בברכה בבית אביהם. הם לא קיבלו שם מזון, מתנות או חטיפים כלשהם. כל מה ששרשו להם לקחת היה מים לשתייה. אמותיהם היו אחראיות לדאוג להם למזון מהבית. בסיומו של יום ארוך וקשה, היה עליהם לחזור ברגל לאל-אכמה, לישון בבית אמותיהם.

התמורה היחידה שהילדים קיבלו עבור עמלם היה לימוד תורה. תוך-כדי עבודה, הצורפים לימדו את הילדים תורה, ללא ספרים אלא מן הזיכרון לבד, החל באי, תפילה, ואחר כך חומש. טובים הבהיר להם כי עליהם לשמור על רמת לימודים גבוהה, והוא לא חשך בשבט...

בתחילה, הם למדו תורה מפיו של וואהב, אחי-למחצה הגדול של יפת, שהיה תלמיד-חכם צעיר. לאחר שעזב

כפר בתימן בימינו

באותה תקופה). שרה גרה יחד עם לידה שלא נישא עדיין; יפת, מנחס וג'זאל, אחיו ואחותו המבוגרים ממנו, ופנחס התינוק (בתה הגדולה לאה כבר נישאה ועזבה את הבית).

בקומה השלישית התגוררה אחת מנשותיו האחרות של אביו, קמור, יחד עם לידה, אחי-למחצה של יפת.

טובים, בעל המשפחה, כמעט שלא שהה בבית בו התגוררו נשותיו אלו. רוב הזמן הוא נמצא בכפר אל-עירש, שם התגוררו אשתו החמישית לאה סלים, וילדיה.

הבית באל-עירש, בו התגורר טובים עם אשתו לאה, היה בניין חדש בן שלוש חצי קומות, כאשר קומת הקרקע משמשת להחזקת סחורה ובהמות, בקומה נוספת נמצאו צורפים שהועסקו על-ידי טובים בייצור ותיקון תכשיטים מזהב, ושאר חלקי הבית נועדו למשפחה. חלק מהצורפים היו מבני משפחתו המורחבת של טובים, שלא התגוררו בקרבת מקום, וכך בימות השבוע הם נשארו ללון במקום העבודה.

החיים באל-אכמה היו טובים, שרה, קמור וילדיהן חיו בשלום ובאחוה, מתוך שיתוף פעולה והבנה הדדית. הן עזרו אישה לרעותה, וכל הילדים שיחקו ביחד.

מאה חמישים מלין ש"ח פיצויים להורי החטופים

נחמא פורתא?

לדי תימן האבודים של שנות החמישים ככל הנראה לעולם לא ישובו למשפחתם הכאובות, אך עם זאת - אולי נחמא פורתא: הממשלה תאשר מחר את הסכם הפיצויים עבור המשפחות שיפוצו עבור ילד אחד בסכום של 150-200 אלף ש"ח, וסכומים דומים עבור ילדים נוספים שיוכח שנעלמו בתחילת ימי המדינה

ההסדר הכספי לפיצוי ילדיהם של משפחות העולים מתימן שנעלמו בזמן קום המדינה, יאשר מחר בממשלה, כך פורסם החודש בכלי תקשורת. על פי הפרסום, ההסדר יכלול פיצוי בשני סכומים שונים: עבור משפחות שעד כה לא נודע מה עלה בגורל יקיריהם תפצה המדינה את בני המשפחה ב-200 אלף שקלים, ועבור משפחות שיקרים נפטרו אך המידע לא נמסר למשפחה בזמן אמת, או שלא נאמרה סיבת הפטירה האמיתית - יקבלו המשפחות 150 אלף ש"ח.

עוד כולל ההסדר פיצוי עבור מספר ילדים ממשפחה אחת, כאשר אז יינתן פיצוי בעבור כל ילד, מה שיגדיל משמעותית את סכום הפיצוי עבור לא מעט משפחות.

בהצעת המחלטים יצאה הערב הודעה רשמית מטעם הממשלה, ולפיה 'ממשלת ישראל מביעה צער על האירועים שהתרחשו בימי הראשונים של המדינה ומכיר בסבלן של המשפחות שילדיהן היו חלק מפרשה כואבת זו. פרשת ילדי עולי תימן המזרח והבלקן היא פרשה כואבת בתולדות מדינת ישראל. הנושא ממשיך ללוות את סדר היום הציבורי עשרות שנים ומהווה פצע פתוח בחברה הישראלית לשון ההודעה.

עוד נמסר כי מתן הפיצויים לא יאפשר תביעות עתידיות בעניין: 'קבלת הסכום הכספי לכל אחד מבני המשפחה תותנה במסירת התחייבות שלו בכתב על ויתור וסילוק מכל תביעה כספית בעניין זה', הודגש בהחלטה.

פרשת ילדי תימן הסעירה את המדינה בשנותיה הראשונות, ונשארה עבור משפחות תימניות רבות כפצע פתוח, שספק אם ייסגר אי פעם. פתיחת התיקים והמאבק להכרה היו מנת חלקן של המשפחות הכאובות, שאומנם תקבלנה סכומים כספיים, אך את יקיריהם האבודים כנראה לא יראו לעולם, למרבה הצער.

הצד השני של המטבע

בקרב המשפחות שיקיריהם מתו או נעלמו בניסיונות מסתוריות, נשמעת ביקורת חריפה בעקבות הפרסום, לפיו הממשלה תאשר פיצוי חד-פעמי, 'סוגרים פיות בכסף, וממשי לא מפתיע שזה סמוך לבחירות', אומר דמארי שאחיו נעלם.

לאחר שפורסם כי הממשלה מתכוונת לפצות בתשלום חד-פעמי את המשפחות מפרשת חטופי תימן, שרבים מהם מתו או נעלמו בניסיונות מסתוריות לפני כשישה עשורים. עם זאת, הבוקר המשפחות קמו בתחושות מורכבות וזעמו. 'במקום להודות במה שקרה ולעזור לנו למצוא אותם, הם דוחפים לנו כסף'.

אחת הנשים - ציונה דמארי מספרת: 'ילדתי את הבן הבכור שלה ושל בעלי יוסף ז"ל, שנפטר לפני שלושה

חודשים בחודש יולי - לפני 65 שנה. הלידה התרחשה באמבולנס, בדרך לבית החולים בחדרה, ובאותם רגעים קשים ומרגשים, לא ידעתי שזאת תהיה הפעם האחרונה שאראה אותו. בבית החולים בישרו לי שהוא מת, אך היינו היו בטוחים כל השנים שכמו ילדים אחרים של יוצאי תימן שנעלמו, הוא נחטף...

ציונה לא איבדה מעולם את התקווה לפגוש את הבן האבוד. לפני 5 שנים הם עשו בדיקת DNA של חברת myheritage, כדי לנסות ולהתחקות אחר עקבותיו. אך התוצאה שלה קיוו לא הגיעה, וכל שנותר להם הוא לחכות שלפחות המדינה תכיר ותודה באירועים שקרו, תחשוף את כל המסמכים ותעזור להם לחפש את הילדים האבודים.

למרות התקווה, הבוקר המשפחות התעוררו לבשורה אחרת לגמרי מהממשלה. 'מכיוון שאחיי ואני לא חונקנו לחומרות וגם בגלל הסיטואציה אני ממש לא שמח', מציין הבוקר אמנון דמארי בנם של ציונה ויוסף. 'הקונטציה לפיצוי מדברת בעד עצמה ומזכיר (להבדיל אלף הבדלות) את הפיצויים ששילמה ממשלת גרמניה לניצולי השואה. בראש וראשונה היינו מצפים להכרה רשמית. סוגרים פיות בכסף, וממשי לא מפתיע שזה סמוך לבחירות'.

מעמותת 'עמרם' - חטיפת ילדי תימן מזרח ובלקן' נמסר: 'אננם, מדובר בצעד שמבקש לבוא לקראת המשפחות, אולם הוא חלקי בלבד ואינו מספק מענה ראוי וכולל בפרשה. בשנים האחרונות נעשו ניסיונות הידברות של עמותת עמרם והעמותות הפעילות בנושא מול גורמי ממשלה, אך אלה לא צלחו, על רקע סירובה של המדינה לקחת אחריות באופן מלא על חטיפת ילדי תימן, מזרח ובלקן.

ההחלטה הצפויה להתקבל היום, חסרה את המרכיב המשמעותי ביותר בתהליך לקחת האחריות - התנצלות רשמית של המדינה בפני משפחות ילדי תימן, מזרח ובלקן. בהקשר זה, יש לציין כי ההחלטה הנוכחית התקבלה ללא דיאלוג עם המשפחות והעמותות הפעילות בנושא, ובלי מרכיב זה לא ייתכן תהליך של תיקון ורפוי'.

לדבריהם, 'ההחלטה כוללת כשלים מהותיים כגון הפרדה שרירותית ומדירה בין משפחות אשר פנו לוועדות וזכויות להגיש בקשה לפיצויים, לבין משפחות אשר לא עשו כן. על המדינה להציע פתרונות אשר כוללים את כל המשפחות שילדיהן נעלמו לאחר שנלקחו ע"י מוסדות המדינה, שכן רבות מהמשפחות לא פנו לוועדות מתוך אי-אמון במסד או מתוך תום לבן בשעת פעולת הוועדות. יש לציין, כי הוועדות אף הגבילו את גישותן למשפחות על רקע גילי הילדים, ושנים מסוימות שנקבעו מראש'.

ומה יהיה בהמשך? ימים יגידו!

ברכת החודש

דינים, מנהגים, סגולות ועוד

- **נפילת אפיים** - אין נופלין בכל החודש.
- **ברכת האילנות** - יראה שהוציאו פרת, ועדיף שני אילנות.
- **מנהג טוב** - לקרוא את פרשת הנשיאים מא' עד י"ב, וב"ג יקרא מעשה המנורה.
- **מנהג טוב** - יש שהחמירו להגעיל הכלים מראש חודש.

• **תענית בכורות בערב שבת** - יש שלוש דעות: א. להתענות ביום חמישי. ב. להתענות ביום ו'. ג. אין מתענים כלל (והגר"ח קניבסקי שליט"א נוהג להשתתף בסיום על פי הוראת אביו הקהילות יעקב).

• **שעון קיץ** - לבלי שישי י"ג בניסן עוברים לשעון קיץ.

• **ביעור חמץ** - עושים ביום ו' עד חצות, למעט מה שצריך לשבת, ובשבת נהגו לזרוק לבית הכסא עם אקונומיקה.

• **ספירת העומר** - מתחילים לספור העומר במוצאי חג ראשון.

• **נאפה לאחר הפסח תשפ"א** - הסימון לכך שנאפה לאחר הפסח הוא: 04/04/21=1094 (למנינים).

• **מוריד הטל** - בט"ו מתחילים לומר מוריד הטל ובערב מתחילים לומר ברכנו, ותן ברכה.

• **א' בניסן** - יום בריאת העולם. י' - לקחו בני ישראל שה וקשרוהו למיטה. י"ג - נימול אברהם אבינו. י"ד - נפטר אברהם אבינו. ט"ז - מהפכת סדום ועמורה. כ"א - קריעת ים סוף וצאת ישראל ממצרים.

י' צ'ים יקרים!

חבצ'ה סינן חסניות

כחיוחז כשהילכא!

לחבתא? סייחתא?

עכנו אונתו!

פרטים בעמ' 21 <<<

• מה הטעם שנתנו מחצית השקל ולא שקל שלם? וי"ל שהיה שם מצ'ינג...

• המגיד ממזריטש לא רצה להתפרסם. לימים הוא התפרסם. שאלוהו למה, וענה שהיתה לו קבלה לא לנסוע בעגלה בחול המועד. פעם עבר על הקבלה הזאת ומאז התחיל להתפרסם. אני חושב שיש אנשים שיסיימו לנסוע בשבת העיקר להתפרסם.

• **שאלה:** מאיזו מצווה אנשים צדיקים משמינים? **תשובה:** בתשחית.

• **שאלה:** מזה הפתרון לאחד שכל לילה מדמיין שיש לו אריה מתחת למיטה? **תשובה:** לקום כל כמה דקות ולהדליק את האור כדי להיווכח שזה סתם דמיון, או לנסר את הרגלים של המיטה.

• **שאלה:** מה זה נודניק? **תשובה:** אדם שרוצה לדבר על עצמו כשאתה רוצה לדבר על עצמך.

• **שאלה:** מה זה לוקסוס? **תשובה:** לוקסוס זה אופן התנהגות של אנשים המבזבזים כסף שהם לא הרוויחו על דברים שאינם צריכים כדי להרשים אנשים שאינם מחבבים. ולפי זה מובן שכשאתה קונה מעיל במאה שקל, סימן שהוא מוצא חן בעיניו, וכשהוא קונה באלף סימן שהוא מוצא חן בעיני הזולת.

(הרב י. קולדצקי)

• **מעשה ברב חדש** שבא לקהילתו ובשבת הראשונה, כשהגיעו המתפללים ל'לכה דודי', חלק ממתפללי בית הכנסת נעמדו וחלק ישבו. העומדים היו צועקים על היושבים שזהו המנהג, והיושבים היו צועקים על העומדים שזהו המנהג, וכך היו צעקותיהם וויכוחיהם עולים עד לב השמים, והרב לא ידע את נפשו כיצד לעשות סוף לוויכוח הבלתי נגמר הזה וכיצד לפתור את ענין המחלוקת... בצר לו החליט לפנות לזקן הקהילה שהיה בבית אבות, כבן מאה, ולשאלו מה זכור לו היה מנהג המקום מקדמת דנא. כששאל את הזקן: אמור לי סבא, האם המנהג היה לשבת בבית הכנסת בלכה דודי? סימן הזקן ב'לא' נחרצות. המשיך הרב: אז עמדו? 'לא' סימן הזקן שוב נחרצות, נחרד הרב ואמר: סבא, והלא אם לא תעזור לנו לפתור את העניין יעמדו שני הצדדים ויצעקו אלו על אלו... נענה הזקן ואמר: כך היה המנהג!

• **חידה בפרשה.** איזה לאו יש הרבה עשירים שמאוד מקפידים לא לעבור עליו לעולם? **תשובה:** העשיר לא ירבה.

• אנשים גדולים עשירים היו מבזבזים יותר מחומש לצדקה. וכבר היה מעשה באחד מהגדולים רבי אליהו חיים מייזל שחילק כל רכושו לצדקה, והוכיחוהו מקורביו: היתכן? הרי אסור לבזבז יותר מחומש. ענה: כיוון שעברתי פעם על עבירה זאת הייתי צריך לתת צדקה, כמו שנאמר וחסאך בצדקה פרוק, וככל שאני מרבה בצדקה אני שוב מבזבז חומש, כך הלכתי והסתבכתי ואני לא יודע איך לצאת מזה.

מזל טוב!

חברים ואסור שלא טוב
אחבה בקהילתכם
חתונה - בר מצווה - ברית
אירועים - שמחה משפחתית
שתפו אותנו - ונפיקס!

התקשרו: 03-5393010

חדש בקרבי

מיזם 'צורבא מרבנן' ממשיך בתנופה אדירה, וגם הפעם אנו מגישים לפניכם תמונות מהסניפים ברחבי הארץ שבהם לומדים ילדי החמד ומשננים את תלמודם בחדוה. התמונות דלהלן הן מבית הכנסת 'יחי ראובן' בגבעת שאול שבירושלים, בו מחולקים הלומדים לשתי קבוצות לפי גילאיהם, ומסיף 'אהל תמר', בני ברק.

תעודת הוקרה
מוגשת בזאת

לילד הנחמד: _____

אשר זכה לסיים את כל חטיבת חסנת בבא מציא מתוך קצו ונבנה עמקה

וי רצון שמשפך לעלת ולהתעלות בחטרה ויראת שמים

בברכה

משרת צורבא מרבנן - בית המדרש הייל פחטם

אשריכם תלמידי חסנים שגרי חרה חביבים עליכם ביותר! הלמוד להלכות ל' חיים בן חנה שיהי להלכות כל עניני

לימוד ושינון משניות

מסכתות בבא קמא, בבא מציעא, ובבא בתרא לילדי כיתות ד'-ח'

פריסוק יקרי זקין!!

מה איתך?

מאות כבר הצטרפו

הצטרפו!!!

לבוש יקרתיים!

- הלוי - בני ברק • חגירה - תל אביב
- חכם - אלעז • חגירה - אשקלון
- שלמה - ירושלים • סיאיני - מודיעין
- תעשה - אלעד • צעירי - טבריה
- רבניאן - הרצליה • דמארי - אלעד
- גבאי - בית שמש • עוזרי - בני ברק
- גיאת - ביתר • יוסף - נתיבות
- דמארי - נתיבות • כהן - ביתר
- פיקלישטיין - ירושלים
- סולומון - חולון
- אזולאי - קרית ספר • פויזן - ביתר

מערכת חדש בקרבי החליטה לערוך

השתתף על פריסוק זקריה הילבוש
להשאירו גלויות ממערכת זקל המזווחים
ואלו שמות חלק מהמשתתפים והזוכים

הפרס בדרך אליכם...

חוצים להשתתף במשל השא? ענו גלויות זקרו המערכת:

03-539-3010

שלוחה 2

לפנות בקר מסתמים בני ישראל לעלות אל הנפטח...

קדמיהו אתרקהם
להרג את קלסו!!!

רו עובים לא יסגר
בדא עכשו...

אלקים, מציל
אותנו!!!

אוי, הם כפר
ממש קרובים אלינו...

אבא, תראהו
הנה הם!

אמאליהו צרנו
לברת מהרו!!!

אנא ה' הושיעה נא!

אנא ה' הושיעה נא!

ולאמר רגעים ספורים...

מה קינגד מדה
הם השליכו
את ילדי
ישראל למים -
והי מטביע
אותם
במים!

עכשו אני מבין
מה עבר על הילדים
עזרתה למים...

נאלקד אם אני
טובע עכשו!

לא יודע מה קרה לי...
נדבקתי לסוס...

אוי ואבני לוי הם
רודף אתר ולא נותו
לי לברתו!!!

תראהו זה הפובע וקהרב על
רמוסו!!! הם פלט אותם...

תראה מה מצאתנו!

יש כאן המון המון זהב
וכל מיני דברים!

רק תכל עיא אכיער
לאכל זהב...

ילדים, לסים מהרו
צריכים להודרו ללכת
לתבלת התורה!

אספת המון
אננים טובות
אנתנו צעירים!!!

גֵּס חַג הַפֶּסַח בְּקִהְלַת מְהַאצֵּר

מכל מלמדי
השכלתי

אֵת

הַפֶּסַח הָיָה לֹא אֲשֶׁפַח! כִּנֹּה פֶסַח לֹא הָיָה! כִּי פֶתַח רַבִּי יְהוּדָה הַלְוִי מְנוּס ז"ל אֶת סִפּוּרוֹ, עַל הַגֵּס שְׂאֵרַע בְּקִהְלַת מְהַאצֵּר לְפָנַי כְּשִׁמְנִים שָׁנָה (הוֹבֵא בְּאֵהֶב הַתְּקִדְמוּנִים). וּבִטְרָם נִסְפַר אֵת הַפְּעוּשָׁה, נִקְדָּיִם וְנִתְאַר אֵת תּוֹלְדוֹתֶיהָ שֶׁל קִהְלַת יְהוּדֵי מְהַאצֵּר וְרֵאשִׁית הַתִּישְׁבוּתָם בָּהּ (כְּמוּבָא ב'טעם זְקָנִים').

פָּנֵי הַיְהוּדִים אֶל הַמוֹשֵׁל בְּשֵׂאלָה, 'כִּי כָּאן נִגּוּר, בְּסִמְכוּת לַתְּהוֹם מִסְקָנָת? עֲנֵה לָהֶם הַמּוֹלָה: 'זוֹ תִּהְיֶה כְּפִרְתְּכֶם!

וְאָכּוּ, כִּל יְהוּדֵי הַאֲזוּר עָקְרוּ לְמִקּוֹם הַחֲדָשׁ, וְהִתְיַשְׁבוּ בוֹ. כִּאֲשֶׁר בָּאוּ בַתְּחִלָּה לְהִתְיַשֵּׁב שָׁם, אָמְרוּ: 'לְמִקּוֹם זֶה נִקְרָא מְהַאצֵּר, עַל שֵׁם הַפֶּסוּק מִן הַמִּצֵּר קִרְאִיתִי יָהּ עֲנִי בַמִּרְחֵב יָיָה, שֶׁכֵּן רוּמְזוֹ פֶסוּק זֶה לְצַרָּה הַגְּדוֹלָה שֶׁהִתְרַגְּשָׁה עֲלֵינוּ וְנִצַּלְנוּ מִכַּנְזָה, וְכֵן לַתְּהוֹם הַסְּמוּכָה אֲלֵינוּ שֶׁהִיא כְּמוֹ מִצֵּר, שֶׁמִּשָּׁם נִקְרָא תְּמִיד לַה'!

וְעַד הַיּוֹם, כִּל יוֹצְאֵי הָעִיר מְהַאצֵּר זֹכְרִים אֶת אוֹתָהּ תְּהוֹם שֶׁהִיָּתָה סְמוּכָה לְעִירָם, וְעַלֶּיהָ נִסְוֵב מַעֲשֵׂה זֶה, וְאֵת שֵׁם עִירָם נוֹשָׂאִים הֵם בְּשֵׁם מִשְׁפַּחְתָּם מְהַאצֵּרִי. וְנִחְזוֹר לְסִפּוּרֵנוּ:

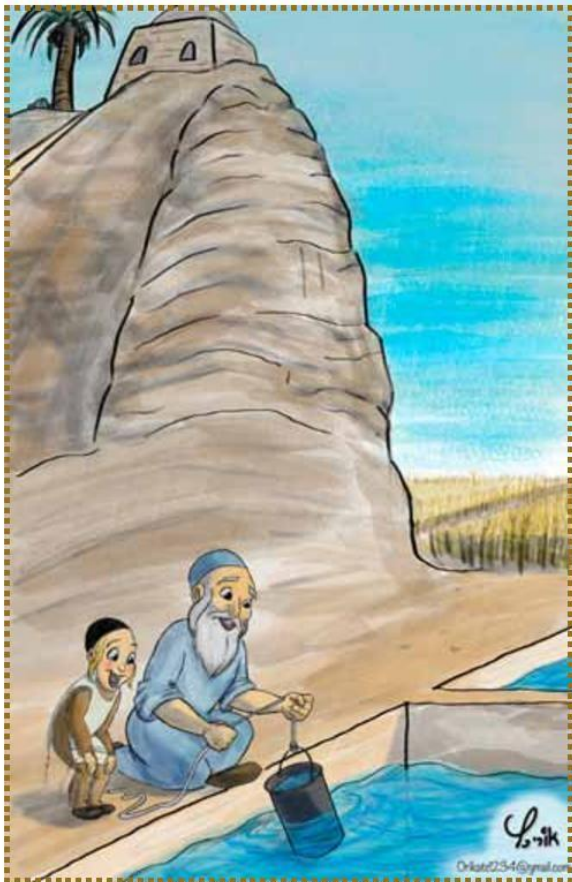
בְּאוֹתוֹ פֶסַח תִּכְנְנֵנוּ הַנְּשִׁים כְּהַרְגָלְנוּ, לְרַדֵּת לְשֵׂאוֹב אֶת ה'מִשְׁמֶר' - מֵיַם שְׁלֵנוּ, בְּשִׁבִיל אֶפְסִית הַמִּצּוֹת. אֵה בְּטָרָם בּוֹאֵן אֶל הַבְּרֻכּוֹת, בָּא גוֹי אֶחָד רָשָׁע - אֶתְמִיד עֶבְדוֹ שְׁמוֹ, וְחַתָּם וְסַתָּם אֶת הַכְּנִיסָה בְּלִבָּנִים וְאֲבָנִים. הָיָה זֶה כְּנִקְמָה עַל שֵׁלֵא אָבוֹ לְמִפּוֹר לוֹ דָּבָר מָה.

כְּשִׁרְדוּ הַנְּשִׁים בְּעֶרְב שֶׁלְפָנַי עֶרֶב הַחַג, לְשֵׂאוֹב אֶת הַמִּשְׁמֶר, מִצֵּאוּ לְהַפְתָּעֵתוֹן שֶׁהַמִּקּוֹם נֶעוֹל וְחַתוּם. הוּא לֹא יָדְעוּ אֶת נִפְשׁוֹ מְרֹב צַעַר, וְנִאֲלָצוּ לְחַזוֹר הַבֵּיתָה בְּיָדִים רִיקְנִיּוֹת, וְסִפְרוּ לָנוּ - מִסִּפְרֵי רַבִּי יְהוּדָה - מַה שֶׁהָיָה.

לֹא אָמְרָנוּ נוֹאֵשׁ - אֵת הַמִּצְוָה זְקָנִים וְהִי מָה! לְאַחַר שְׁעָה קְלָה יֵצְאוּ - כִּל הַקְּהֵלָה, בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ עִם הַנְּשִׁים, פֶּרְקָנוּ וְשִׁבְרָנוּ אֶת הַלְּבָבִים, פֶּרְצָנוּ אֶת הַשַּׁעַר בְּכַח וְשִׂאֲבָנוּ מֵיַם בְּשִׁשׁוֹן מִהַבְּרֻכּוֹת שֶׁבְּעֵלְיוֹתֵינוּ, וְכָה יְכוֹלְנוּ לְאַפּוֹת אֶת הַמִּצּוֹת פְּדִין בְּעֶרֶב הַחַג, לָנוּ וְלְאֲזָרְחֵים שֶׁהִצְטַרְפוּ אֲלֵינוּ מִהַעֲרָה צְפִירָה הַסְּמוּכָה.

מָה אוֹמֵר וְיָמָה אֲדַבֵּר, הַמִּשְׁיָר רַבִּי יְהוּדָה וְתֵאָר, 'עַל אוֹתוֹ לֵיל סִדֵּר מְרוּמָם. אִיזוֹ דְּבָקוֹת וְהִתְלַהֲבוֹת דְּקִדְשָׁה! עִם דְּמִעוֹת עַל לְחִיּוּנוֹ סִיגְנוֹ אֶת הַהֲגָדָה וְהַלֵּל! וְשִׁכְרָנוּ - לֹא אַחַר לְבוֹא. מִיָּד לְמִתְרַת יָרְדוּ גִשְׁמֵי בְּרָכָה רַבִּים, שֶׁמִּלְאוּ אֶת שְׁתֵּי בְּרֻכּוֹת הַמַּיִם הַקְּרוֹבוֹת לְעִיר שֶׁהָיוּ שְׂכִיכוֹת לַיְהוּדִים, וְכֵן יָרְדוּ הַגְּשָׁמִים עַל חֲלָקוֹת הָאֲדָמָה שֶׁהָיוּ בְּעֵלְיוֹתֵינוּ. אֲבָל הַפֶּלֶא הַגְּדוֹל הָיָה, שֶׁעַל בְּרֻכּוֹת הָעֲרָבִים וְאֲדָמוֹתֵיהֶם - שֶׁהָיוּ מִמִּשׁוֹ סְמוּכוֹת לְשֵׁל יְהוּדִים, לֹא יָרְדָה אֵף טֶפֶח אַחַת! וְכִמְצָמוֹר הַפְּתוּב (עִמּוֹס ד', ז'), 'חֲלָקָה אַחַת תִּמְטוּר וְחֲלָקָה אַחֶר לֹא תִמְטוּר עֲלֶיהָ תִּיבֵשׁ, פֶּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ. אֵלוֹ לֹא רֵאִינוּ בְּעֵינֵינוּ - לֹא הֶאֱמַנּוּ!

הָעֲרָבִים, שֶׁנִּזְכְּרוּ אֵף הֵם בְּגֵס גְּלוֹי זֶה, לֹא הֶאֱמִינוּ לְמַרְאֵה עֵינֵיהֶם: הָרִי כְּחוֹט הַשַּׁעֲרָה הַפְּרִיד בֵּין בְּרֻכּוֹת הַיְהוּדִים לְשֵׁלָהֶם?! הֵם גַּם לֹא יָדְעוּ מָה אֲרַע לְפָנַי הַחַג, עַד שֶׁאֶחָד מֵהֶם גָּלָה שֶׁפְּלוּנִי סִגְר עֲלֵיהֶם אֶת הַכְּנִיסָה לְבְּרֻכּוֹת, וְהַיְהוּדִים בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ שִׁבְרוּ וּפְרָצוּ אֶת הַכְּנִיסָה וְשִׂאֲבוּ מֵיַם. אוֹ אֵז הוֹדוּ אֵף הֵם בְּהַשְׁגָּחַת ה' עַל עַמּוֹ וְעַל יִרְאֵיהֶ, וְנִתְקַדְּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּרַבִּים.

מִתְחִלָּה חָיו יְהוּדֵי הָעִיר מְהַאצֵּר בְּעִיר אַחֲרָת, בָּהּ חָיו אֶת חַיֵּיהֶם בְּשִׁלּוֹה. מוֹשֵׁל הָעִיר אָהֵב אֶת הַיְהוּדִים וְשִׁמְרָם עֲלֵיהֶם, בְּיָדְעוּ כִּי כִל הַצִּלְחָתוֹ נֹבְעֵת מִשְׁמִירַת עַם ה'. אוֹתוֹ מוֹשֵׁל אֵף הָיָה מוֹתְבָטָא: מִי שִׁפְעָה בִּיהוּדֵי עִירִי - אֲנִי בְּעֵצְמִי אֶנְקָם מִמֶּנּוּ!

לִילָה אֶחָד הִשְׁתַּפֵּר בְּנוֹ שֶׁל הַמוֹשֵׁל, וְלָרֹב שִׁכְרוֹתוֹ הִסְתַּוֵּב בֵּין הַפְּתִיחַ, לְמִצּוֹא לְעֵצְמוֹ מִקּוֹם לָלוֹן. בְּהִלְכָתוֹ פָּגַע בְּאֶחָד מִבְּתֵי הַיְהוּדִים, פָּרַץ אוֹתוֹ וְנִכְנַס לָלוֹן שָׁם. בְּלִילָה קָם בַּעַל הַבֵּית הַיְהוּדִי, וְלָרֹב הִרְדָּתוֹ מִצָּא אֶת הָעֶרֶל בְּבֵיתוֹ. מִשׁוּם חֲשִׁכַת הַלַּיִל, לֹא הִבְחִין שֶׁהָיָה בְּנוֹ הָאֲהוּב שֶׁל מוֹשֵׁל עִירָם. גְּאוֹתָם יָמִים מִצְוִיִּים הָיוּ שׁוֹדְדֵי דְרָכִים וְלִסְטִים, שֶׁהָיוּ מִטִּילִים אֶת חַתָּתָם עַל כָּל תּוֹשְׁבֵי הָאֲזוּר. מִשׁוּם שֶׁחֲשָׂשׁ הַיְהוּדִי לְנִפְשׁוֹ, לֹא הִסִּס: הוּא נָטַל אֶת נִשְׁקוֹ וְהִרְגָה אֶת הָעֶרֶל שֶׁהִתְחַל בְּבֵיתוֹ! הַבּוֹקֵר אוֹר, וְהַצַּרָּה הִתְבַּרְרָה: בְּנוֹ הָאֲהוּב שֶׁל מוֹשֵׁל עִירָם נִהְרַג בְּטֵעוּת בְּשִׁכְחוֹת הַיְהוּדִים!

וְהוּא הָעִיר חֲשָׂשׁוֹ שֶׁמוֹשֵׁל הָעִיר יִכְעַס עֲלֵיהֶם, יִרְאֶה אֶת הַדָּבָר כְּכַפִּיּוֹת טוֹבָה עַל שֶׁשִּׁמְרוּ עֲלֵיהֶם תְּמִיד, וְהַדָּבָר יְכוֹל לְהִגִּיעַ לַיָּדִי הַתְּלַקְחוֹת שֶׁנִּאָּחַז מִהַגּוֹיִם, וְאֵף פּוֹרְרוֹם וּבָהָה לַיְהוּדֵי הָאֲזוּר. נִשְׂאוּ הַיְהוּדִים תְּפִלָּה מֵעוֹמֵק הַלֵּב לְאַבְרָהָם שֶׁבְּשִׁמְיָם, וְהַחֲלִיטוּ לְהִגִּיעַ בְּעֵצְמָם אֶל הַמוֹשֵׁל וְלִסְפֵר לוֹ מַה שְׂאֵרַע. בְּהִגִּיעַם אֶל הָאֲרָמוֹן הַבִּיאוּ עִמָּם פֶּר שְׁחוּט, שֶׁעַל פִּי נִהְיָ הַמְּסַלְמִים נִתָּן הוּא לְאוֹת סוֹלְחָה.

הַמוֹשֵׁל, שֶׁלֹּא צִפָּה לְקַבֵּל מוֹתָנָה זֹה, דָּחַק בְּיְהוּדִים וְשִׂאֲלָם: מִדְּעוּ פְּגִיכָם רַעִים הַיּוֹם? גְּלוֹ לִי מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וְאֶפְלוּ בְּחַיִּי מִחֲמוּד בְּנֵי הָאֲהוּב!

הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמּוֹלָה, וְנִכְבְּדֵי הַיְהוּדִים עֲנוּהוּ: 'אֲכֹן כְּדָבָרֶיךָ הַמּוֹלָה, כֵּן הָיָה. עַל חַיִּי מִחֲמוּד בְּנֵי בָּאֵנוּ. נִהְרַג הוּא בְּשׁוֹגֵג עַל יָדֵי אֶחָד מִיְהוּדֵי עִירֵנוּ, וְלָכֵן בָּאֵנוּ לְחַלּוֹת פְּנִיָּה שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה עִמָּנוּ כֹּלָה. זְכוֹר לָנוּ חֲסִדֶיךָ שֶׁהִיָּת עוֹשָׂה עִמָּנוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְאֲנִי נִקְבַּל עֲלֵינוּ כִּל עֲנֵשׁ שֶׁתִּגְזוֹר עֲלֵינוּ!

הַמּוֹלָה, שֶׁהָיָה כּוֹפֵת מִדְּבָרֵי הַיְהוּדִים, עִפַּל אֶת הַבְּשׂוּרָה הַמְּרָה וְלֵאחַר זָמַן מָה עָנָה לָהֶם: 'אֲכֹן דָּבָר קָשֶׁה אֲרַע הַיּוֹם. אֵה מִשׁוּם שֶׁפִּיִּסְתָּם אֶת דְּעוּתִי, אֶסְתַּפֵּק בְּגִזְרַת גְּלוֹת בְּלָדָה לְכָל הַיְהוּדִים, וְהַגְּלוֹת תִּהְיֶה בְּאוֹפֵן זֶה: קָחוּ אֶת גִּידֵי שֶׁל שׂוֹר זֶה שֶׁהַבָּאֲתֵם לִי, מִתְּחוֹת אוֹתָם לְכַדֵּי חוּט אֲרוּהָ, וְנִלְגְלוּ אוֹתוֹ מִחוּצוֹ לְעִיר בְּרַחֲבֵי תֵימָן. הִיכּוּ שִׁגְמַר חוּטֵי - שֵׁם יָהּ מִקּוֹם מוֹשְׁבְכֶם מַעֲתָה!

הַיְהוּדִים, שֶׁמִּצַּד אֶחָד נִצְלוּ מִסְּפַנְת מוֹת בְּטוּחַ, וּמִצַּד שֵׁנִי נִעֲנְשׁוּ בְּעֵנֶשׁ גְּלוֹת, עֲשׂוּ כְּדָבָרֵי. לְקַחוּ אֶת חוּטֵי, וְהִגִּיעוּ עִמּוֹ עַד לְמִקּוֹם שֶׁהָיָה קְרוֹב לַתְּהוֹם עֲמוּקָה.